

5ED10

İzmir'de doğdum. İzmir'de yaşıyorum. Otuz sekiz yaşımdayım. Drama ve tiyatro ile uğraşıyorum burada. Onun yanında feminist mücadelede yer alıyorum. Kabaca böyle ama şimdi içeriğe geçerseniz, 1982'de Karşıyaka'da doğdum, İzmir'de. Zor bir doğumla beş buçuk, altı kilo civarında doğmuşum ve annem için çok zor bir doğum olmuş.

Bizimkiler Kürt, yani anne de Kürt baba da Kürt. Ama İzmir'e çok erken yaşta geldikleri için o kültürü her ne kadar almış olsalar da bunu bize yansıtmadılar. Dil olarak yansıtmadılar, bölgeye gitme konusunda yansıtmadılar, ama yemek kültürü, bir kız çocuğunun evde nasıl davranmalı, sokakta nasıl davranması gerekiyor gibi bunlarla ilgili fazlaca bir kültür bombardımanına tutulduk. Karşıyaka'da rahat büyüdüm yani çok zor bir çocukluğun olmadı benim. Üç kardeşiz; iki kız, bir erkek. Ama hani çocukluktan şeyi biliyorum, erkek çocukların üzerindeki, 'o erkektir, otursun, kız çocukları ona hizmet etsin', bizim evimizde de böyle bir şey vardı. Annem beni, çok erken yaşta beni doğurmuş, annem beni doğurduğunda on dokuz yaşımdaymış. Buna rağmen şeyi var annemin, bir erkek çocuk mutlaka daha saygın, daha bağımsız olması gerekiyor gibi bir algısı var. Tabii ben onu şimdi şimdi okuyabiliyorum, o dönemde çok anladığım bir şey değildi. Normali bu deyip evde erkek kuzenlerimize, erkek kardeşimize, babamıza inanılmaz hürmet etmemiz gerektiği söylenilirdi. Ama hiçbir zaman ayrı sofralarımız olmadı. Hep kadın, erkek aynı sofraya otururlardı. Fakat o erkek rolü ile kadın rolü çok keskin bir şekilde gözümüze çarpıyordu.

İlkokul döneminde gayet sakin, mahallede, sokakta büyüyen, arkadaşlarıyla iyi ilişkisi olan, evde herhangi bir sorunla, problemle karşılaşmayan bir çocuktum. Şiddet ya da bana çok ağır bir travma yaşatabilecek herhangi bir şeyle karşılaşmadım. Güzel bir çocukluk geçirdim. Çok kalabalık bir ailede büyüdüm. Bizim en az sofralarımız on beş, yirmi kişilik kurulurdu ve o sofralar benim için çok eğlenceli, çok şenlikliydi. Çünkü kavganın, gürültünün çok olmadığı bir

dönemdi. Ve amcamlar da birbirlerine çok bağlı, yengemler birbirlerine çok bağlı, hani birbirinin arkasından atıp tutabilecek ya da birbirini başka bir yere atabilecek bir aile değildi. Hep bir dayanışma, her şeyi birlikte üretebilecekleri bir alandıydı. Çünkü babamların işleri de hep birdi. Öyle olunca evleri kat kattı, birinci katta amcamlar, ikinci katta diğer amcamlar, üçüncü katta biz otururduk. Yan tarafta babaannemler otururdu. O ilişki sirkülasyonu çok keyif vericiydi. Çocukluğumuz çok güzel geçti o yüzden.

Ta ki yan, bu böyle geldi, ortaokul da buna benzer geçti. Ortaokul bitti, lise döneminde kız kardeşim çok büyük bir kaza geçirdi. Benim hayatımın dönüm noktalarından biridir o. Çünkü ailede hiç öyle ağır ölüm, yakın ölümü ya da yakınlarımızdan birinin çok ağır bir kaza geçirmesi süreciyle biz hiç karşılaşmamıştık. O hayatımın böyle şak diye kesildiği bir dönemdi ve çok ağır etkilendik, hepimiz çok ağır etkilendik. Babamın bir gecede saçlarının beyazladığını gerçekten gördüm. Kız kardeşimin yoğun bakıma yanına girdiğinde, ertesi gün çıktı babam ve saçları bembeyazdı. Bir ay içinde dişleri döküldü. Kız kardeşim mahalleye gelen bir elektrik trafosunun çıplak kablosuna dokundu yanlışlıkla. Öyle olunca vücuduna bir yerden elektrik girdi ve ayağından çıktı ama üç kademeli patlaklar vardı. Bilek, baldır ve ayak bileğinden elektrik atmıştı, o atması iyi bir şeymiş. Eğer onu atmasaymış orada kurtaramazlarmış. Vücuttan çıktığı için yaşama şansı olmuş. Dört ay boyunca Ege Üniversitesi, Plastik Cerrahi 'de yattı ve o dört ayda şunu anladım, ailenin ne kadar kıymetli bir şey olduğunu. Çünkü bizimkiler, kapıda mutlaka iki amca kalırdı. Biri işe giderdi, diğeri kalırdı. Babam giderdi öbürü gelirdi, işte yengem giderdi halam gelirdi ya da işte dayım giderdi anneannem gelirdi. O hal bir yandan bizi çok güçlendirdi ama o eksiklik hali tanımlayamadım. Bunu nereye koymam gerekiyor bilemiyorum. Çünkü o dört aylık süreçte kız kardeşimin önce elini diktiler karnına, onun vücut ısıyla belki damarların toparlanabileceğini düşündüler. Bir ay öyle kaldı, parmakları dal gibi uzadı. Ben artık büyüyorum, bir taraftan evin en büyüğüyüm, bütün evin sorumluluğu bende. Erkek kardeşimin sorumluluğu bende. Annem bitmiş durumda, sürekli hastanede, babamla ilgilenmem lazım. Bir anda evin direği oldum. Herkesi

kollayan, gözeten, anneye moral veren, babayı toparlayan, erkek kardeşi besleyen ama kendini unutan biriydim. Orada ben artık yokum ve şeyi fark edemiyorum tabii nasıl bir travmanın içine girdiğimin farkında değildim o süreçte. Ve en nihayetinde, annem bir gün eve geldi ve banyo yapacak, ben o sırada kız kardeşimle kalıyorum. Doktor geldi ve şey dedi, eli kurtaramayacağız, elin kesilmesi gerekiyor, kimse var mı dedi. Bunu annelere bir söyle, görüşelim, ameliyat için gün, saat belirlememiz gerekiyor, dedi. Benim yıkıldığım bir nokta, onun sorumluluğu da benim üzerimde ve herkese bunu ben anlatmak zorundayım. Anneler geldi, kız kardeşime ne dediklerini, hani onu diyemiyorum. Ben bir anda içime otuz yaş kaçmış gibi bir anda büyüdüm orada. Tabii anlattım, anlattıkça ağlıyorum, ağladıkça anlatamıyorum. Dedim eli kesilecekmiş *** ve yapabilecekleri bir şey yokmuş. Doktor geldi, anneler konuştular. Yapabilecekleri artık hiçbir şey yok ve bilekten kestiler kız kardeşimin elini. On dört, on beş saatlik bir ameliyata girmişti. Orası zaten hayatımızda ağrı yumağıdır, gerçekten çok ağrılı bir yumaktır. Kız kardeşim hastaneden çıktı, çok başarılı bir öğrenciydi, çok başarılıydı. Liseye yeni başlamıştı. Okulu bıraktı, gitmeyeceğim dedi ve hiç kimse üstüne gitmedi, tamam gitme dedi. Fizik tedavi devam ediyordu çünkü şuradaki eklem tıkanmıştı yani hiçbir şekilde açılmıyor. Fizik tedaviye gitmesi lazım onu reddediyor. Başka tarafımı da kessinler, gerekiyorsa orayı da alırlar, ben hiçbir şey yapmayacağım. Yani her şeyi reddetmeye başladı. Sonra bir şekilde ikna ettik, psikoloğa götürdük. Orada artık onun ablası değil de annesi oldum. Biz çok uzun zaman yemek yerken bile onun yanında iki elimizi kullanmamaya dikkat ettik. Herkes tek elle yemek yiyordu. Ben bunları hep sonradan fark ettim. Bakıyorum iki eli kullanabilecek hiçbir şey yapmıyoruz evde. Bilinçli birbirimize söyleyerek yaptığımız bir şey değildi. Kimse ona o şeyi hissettirmemek için herkes tek elini kullanıyor bir şey yaparken. ***'dan geliyorsak, bir şey yapıyorsak bırakıyoruz, hiçbir şey yapamıyoruz. Uzunca bir zaman annem o zaman terzilik işlerine filan başlamıştı, onları bıraktı, hiçbir şey yapmadı. Annem bir taraftan depresif, kız kardeşim depresif, ben ona keza öyle.

Toparlanmamız üç yılı falan aldı. Üç yıl. Gerçekten ***, onu böyle hazırlama, onu psikoloğa götürme, fizik tedaviye götürme, benim şeyimdir orası, anneliği orada öğrendim diyorum. Yani o anaçlık, evet vardı ama orada başka bir şey de var. Onun ağrısını, sancısını hissettirmemek için orada bir sürü şey yapıyorsun. O dönemde politikleşmeye de başladım. Çünkü o öfkeyi bir yerden atmam gerekiyor. Politikleşme zaten vardı hani böyle ufak ufak gidip gelmeye başlamıştım ama şeyi oturtamıyorum tabii, kavramlar çok karmaşık. Yani onları okumak, algılamak, bir insanın anlatması gerekiyor. Kendi kendime evde bir sürü kitap okuyorum, *** okutuyorum, birlikte bir şeyler yapalım, şu eylem var hani gel gidelim, 1 Mayıs'larla başlamıştık. 1 Mayıs'a gidiyoruz, benim gidip geldiğim bir dernek var. Yine kadın derneği ile başlamıştım ben. O kadın derneğinde birlikte *** çok önemsediler. *** geldiği zaman hani ona ne yapabiliriz, hadi gel şurada bir şey yapalım. Bak şu da var. *** bir anda açılmaya başladı. Bu ona çok iyi geldi. Sonra dedi ki evet, ben okula geri dönmek istiyorum. Sonra o dönemde hayatına bir erkek girdi, oradan da bir güçlendi. Okulu bitirdi. Erkek arkadaşı ile ilişki gayet iyi gidiyor, uzun vadeli bir ilişkiye döndü onlarınki. Ama ben sürekli şeyim, hani o kolun gözü gibiyim. *** gözüyüm, kalbi, her şeyiyim yani. Kendimden öyle hissediyorum. Sürekli onunla bir şey yapmam gerekiyor. Yani o artık tek başına değil, benim mutlaka onun yanında olmam gerekiyor. Bir yere gidecekse ben onunla olacağım. Sonra dediler ki, *** kendine gel. Evet, hani bir eli olmayabilir ama o birey ve tek başına bir şey yapmak isteyebilir. Bu zamana kadar sana ihtiyaç duymuştur ama şu saatten sonra alışmıştır ve kendi başına kalmak isteyebilir. Bir ara ver, bir aç. Psikolog arkadaşlarım vardı o dönemde, onlarla daha çok paylaşıyordum bu durumu, ne yapabilirim diye. Kendim de iyi değildim. Görüşmeyi kabul etmiyordum ama ufak ufak derdimi anlatıyordum onlara. Onlar da hani böyle bir *** onlar çünkü görüşüyorlardı. Bırak, biraz kendine kalsın falan diyorlardı. Onların yönlendirmesi, annem de sonra söylemeye başladı. Çünkü annem şeyin farkına varmaya başladı *** gidiyor. Çünkü sürekli evle, ben her yerde şunu düşünüyorum; eve nasıl destek olabilirim? Evde neyi toparlayabilirim? Babam çok geleneksel bir adam, hani bizim öyle çalışmamız falan asla olmayacak şeyler. Bir kız çocuğu eve nasıl para getirir? Mümkün değil. Her ne kadar adam

yedi yaşında İzmir'e gelmiş olsa da o kodlarla beraber gelmiş, o yapıyla beraber gelmiş. Ve babam için çok büyük bir şeydi o, asla olmaz. Eksiğiniz mi var kızım, bir şey varsa ben vereyim, derdi. Ben de sürekli hani tanımlayamasam bile şey diyorum. Hayır baba, ben artık çalışabilirim ve ben kendi paramı kazanmak istiyorum, hani senden bir şey almak değil. Hani hem okuyorum hem çalışabilirim. İşte haftada üç gün bir yerde part-time bir şey yapabilirim. Ne bileyim? Oraya gidebilirim. Babam tabii asla demişti. Seni evlatlıktan reddederim! Yapamazsın bunu!

Ben gizli gizli işe başladım o dönemde. Babam gelmeden yarım saat önce koşturuyorum ya da bizimkiler beni idare ediyor. Anneme bunu anlatmıştım, anne ben çalışacağım, yani sen ister yanımda olursun ister olmazsın. O kadar kafama takmıştım ki. Çünkü anneme destek olmam lazım, kız kardeşime destek olmam lazım. Yani yine kendim için bir şey değil. Ama bir yerde o üretimin beni başka bir şeye dönüştürebileceğini de hani heyecanlanıyorum, başka bir şey yapacağım orada çünkü. 2018-2019 dönemi, hem politikleştiğim hem de artık böyle daha dışarıya doğru kaymaya başladığım dönemler. Ama siniyorum, hani talep ediyorum ama sonra ret alınca, hop tamam diyorum, hani biraz daha kalayım. Bir daha atılıyorum, yine siniyorum. Bir yıl da bu böyle gitti. Ama ufak ufak da haftada bir gün, iki gün birilerinin yanına gidiyorum. O dönemde Sevgi Yolu'nda gümüşçüler vardı mesela, oraya çok takılırdım. Bir ablamız vardı, onun tezgâhına bakardım. Üç saat, beş saat çok hoşuma giderdi. Kalırdım orada.

Sonra yirmi bir, yirmi iki yaşına geldiğimde de artık tamam dedim. Bu şeye son noktayı koymam gerekiyor. Ama babamın karşısına çıkıp şey dedim, çok zor benim için bu arada yani bunu söylemek, baba dedim ben işe başladım. Neden dedi, eksik bir şeyin mi var? Yok dedim, bu eksilikten değil yani artık ben de çalışmak istiyorum. Hani şu kadar olmaz, bu kadar olur. Yine onu memnun edebilecek bir yerden ama. Yani onu memnun etmeye çalışıyorum. Diyorum ki bak, kızların daha yoğun olduğu bir yer orası, erkekler çok fazla yok, akşam çok geç saate kalmayacağım, erken vakitte eve geleceğim, saat sabahtan işte öğleden

sonra dörde kadar falan, ben sürekli onu ikna etmeye çalışıyorum. Babam yok mok filan yaptı ama *** tabi kazasından sonra da şey yani bir taraftan da kıramıyor. Yani oradan da bir beli bükülmüştü. Tamam dedi, ama çok uzun sürmesin. Hani bir dene bakalım deyince, tamam dedim. Evet, onu oradan aldım ama bu benim için devrim gibi bir şeydi. Babamın karşısına geçip böyle bir şey söylüyorum, biz babamla konuşmayız bu arada. Bu şeyden dolayı değil ama sevmemekten ya da birbirini anlamamaktan değil. Adam böyle öğrenmiş. Gözüme bakardı, ben onun su mu, rakı mı istediğini anlardım. Gözüme bakardı ben onun suyunu getirirdim. Bir de öyle bir bakardı, rakısı gelecektir mesela rakıyı getirirdim. Hani hiç öyle oturalım, babamızla sohbet edelim, hani hiç böyle bir kültürümüz yok bizim. Biz sadece gözlerle anlarız. Otururuz bakar bize iyi, keyifler iyi ya da moralimiz düşük olduğunda anlar anneme gidip sorar, kızların neyi var diye. Yani bizimle hep o duvarı korumuştur. Hep gazetler, hep kollar ama konuşamaz. Biz de hiç o tarafı deşmedik. Biz de sanırım üç aşağı beş yukarı öyle gördük.

Sonra işe başladım, iş dediğim de hani böyle gümüşçü yanında, kitapçıda, sokakta kitap satanlar, hepsi sol camiadan insanlar. Çok sevdiğim bir arkadaşım vardı o dönemde, onlar daha politik ve Kürt Hareketi'nin içindeydiler. Ben de o dönemde Kürt olduğumuzu biliyorum ama şimdi şey gelmeye başladı, dil, hangi bölgeden gelmişiz, oranın politik yapısı falan onları sorgulamaya başladım bir dönem. Kürtçe biliyor musun diye soruyorlardı bana, yoo diyordum. Nerede doğdun, nerede yaşıyorsun filan, işte İzmir'de doğdum, İzmir'de yaşıyorum. Çünkü hani hiç o tarafla ilgili uzun vadeli bir geçmişim yok, bir deneyimim yok. Memleketten gelirlerdi İzmir'e biz gezdirirdik, hani yine İzmir'de bir şeyler yapardık. Hani yine dil yok, oranın kültürüne dair bir şey yok. İşte pestil gelirdi, tek bildiğim yemek kültürü. Pestil, yemekleri hani bir onlar kalmış. Bizimkilerin de konuşmama sebebini daha sonradan öğrendim. Babamlar buraya geldiklerinde politiklermiş. Amcam cezaevine girince dedem şey demiş, hani hiçbirinizin artık siyasetle ilgilenmesini istemiyorum demiş. Amcam çok ağır bir cezaevi süreci geçirmiş, o çıktıktan sonra ben hiçbirinizi kaybetmek istemiyorum deyip hepsine böyle resti çekmiş. Baba bir kere bir şey dedi mi

onlar için akan sular duruyor. Sorgulama, doğru, yanlış, orada bir irade koyma gibi şeyleri hiç olmamış. Kabul etmişler ve orada bitmiş. Dil de hiç gelmemiş bize. Kendi aralarında konuşurlardı, biz gelince susarlardı mesela anlamazdım hani ne diyorlar çocukluk akli filan.

70'li yıllar, 60 sonu 70 başı, 72-75 dönemi de sanırım çıktığı dönem ve onlar için ağır bir dönemmiş. Hani çok konuşmazlar ama anlatırken bile kapatın bu konuyu falan yapıp hemen üstü örtülürdü yani o mevzunun.

Sonra benim kendi sürecim başlayınca, daha yine kadın mücadelesinin içinde değilim o dönemde. Politik bir zemindeyim ama bizdeki şey, kızlar da erkek gibi giyinir. Hiç öyle etek giyelim, daha kadınsı, daha kendimizi gösterebilecek, göstermek de değil aslında da kendini ifade edebileceğin o kimliğiyle ilgili herhangi bir giyim söz konusu değildi. Ben kadife pantolonlarını takan, gömlek giyen, postalla gezen bir tiptim ve sürekli kaşlar çatık. O erkeklik rolleriyle, oturmam erkek gibi, sigara içişim erkek gibi. Biriyle bir şey konuşurken çok keskin, çok net, çat çat. Biri bana gelecek, işte senden hoşlandım diyecek, mümkün değil, ne münasebet, neye dayanarak bana bunu söylüyorsun? Çünkü buradan besliyor sürekli içinde bulunduğum politik süreç. Daha sonra feminist okumalar, daha doğrusu kadın nedir, ne oluyor? Aslında biz kadın mıyız, değil miyiz? Bir ablamız vardı, o bununla ilgili bize sürekli bir şeyler anlatırdı ve kafama yerleşmeye başlamıştı. Evet sonra düşünüyorum bak diyor, hani erkek gibi davranıyorsun şu anda. Hani bu erkeklik sence gerçekten olması gereken bir şey mi yoksa kendini korumak için mi bunu yapıyorsun? Yoksa bu öğrendiğin bir şey mi diye bunları bana çat çat çat sorduğunda cevap verememiştim ona. Gerçekten kendimi korumak için mi yoksa bana öğrettikleri için mi, bilmediğim için mi? Bunları sorgulamaya başlayınca evet ya, feminizm diye bir şey varmış ya, hani bir karıştırayım bakayım ne varmış bunlarda. O dönemde de mahallede çalışmalar yürütüyoruz, mahallelere gidiyoruz geliyoruz. Dedim ki ben artık gömlek giymeyeceğim. Yani okumalar hızlandıkça çünkü şey, hani bu benim bedenim, şimdi bunu tabii çok daha doğru tanımlıyorum ama o dönemde çok böyle şey yarı okuma, yarı deneysel, yarı çevresel faktörler falan. Yani şu

omzumu geçmeyecek bir tişört giydim ve mahalleye gittik. Mahalleye de bir yıldır gidip geliyorum, oradaki kadınlar beni biliyor, mahalle beni tanıyor. Yanımdaki erkek arkadaş şey dedi, heval, giyimin hiç doğru değil, bence bununla ilgili bir özeleştiri vermen lazım senin döndükten sonra deyince, benim böyle bütün astaryalarım çatladı. Dedim sen kimsin ki bana bunu söylüyorsun? Ne giymişim? Ki bunu giysem bile ne olur? Buna sen mi müdahale edeceksin? Sen dedi, fazla havalara çıkmışsın, bunu bir konuşmamız lazım dedi. Kimle konuşacağız ya çağır dedim, seninle mi konuşacağım? Ben dedim seninle konuşmayacağım. Kimse bunun muhatabı, gelsin konuşalım, dedim. Ama böyle şeyim bilmiyorum da sadece bana onu söylememesi gerektiğini biliyorum. Çok rahatsız etti çünkü beni.

Ondan sonra partiye bir mesafe koydum ben. Benim önce kendimi geliştirmem gerekiyor. Çünkü bana öğretilenle bir yol almaya başlamıştım. Oradaki o körlüğü görmeye başladım. Bu bir körlük yaratacak bende ve önce ben kendi kendimi eğiteyim. Kendi ne istediğime bir bakayım, ben ne istiyorum, ben neyle yaşamak istiyorum? Ondan sonra şey başladı işte feminist okumalar, feminist kadınlarla ilişkilenmeler, onların buldukları derneklere gitmeler ama orada da kendimi ait hissetmiyorum. Çünkü bana o kadar yüksek bir yerden girdiler ki mevzuya. İstersen çıplak gezebilirsin, istersen mini etek giyebilirsin buna kimse karışamaz. Elbette ki kimse karışamaz ama ben daha politik anlamda, kültürel anlamda bunu daha yeni yeni deneyimlerken, çat çat çat vurdular beni, ben bir sarsıldım. Sonra dedim ki, ben bunu da istemiyorum. Oradan da koştum. Kendi kendime okumalar yaptım, kendi arkadaşlarımla ilişkilendim, filmler izledim, bol bol bir sürü film izledim bununla ilgili. Kadın direnişi, sonra partilerin kadın kolları var mı? Kadın kurumları neler yapıyor? Nasıl ilişkileniyor? Bunlara başladım. Bunu yanında da çocuk çalışmaları yapıyorum bir taraftan mahallelerde onu bırakmadım. Mahallelerdeki çocuk çalışmalarım devam ediyor çünkü çocuk gelişimi okuyordum ve anaokullarında çalışıyordum. Bir taraftan tiyatroya daha yeni yeni başlamışım, tiyatro hayatıma girdi. Sanatın bambaşka bir tarafı, sürekli bedenle uğraşıyorsun çünkü. Bedenle uğraşmak kendi bedenimi tanımak anlamında da bana çok iyi geldi. Sokakta bir oyun

oynayacaksın, bir şey anlatacaksın sesim çıkmazdı. Çünkü hep içten konuştuğumuz için dıştan konuşmadığımız için şey gelmiyor *** filan diye çıkıyor. Sonra dedim ki, hayır ya, bu da değil yani bağır, içindekini dışarıya aktar bakalım dıştan ne gelecek? Onu yaptıkça güçlendim, sesim dışarıya çıktıkça gürleşti, gür olduğunu fark ettim. Sonra daha da yükseldi, giyimim değişti, fikrim değişti, durduğum yer değişti. Yaşım oldu yirmi dört. Hayatımda bir erkek var, o her şeye ara verdikten sonra, evet biri benden hoşlanıyor ve evet ilişki kurabilirim ama onunla ilişki kurmada da çok zorlandım. Çok zor elini tuttum, çok zor öpüştüm, çok zor seviştim. Çünkü hepsi ahlaktı. Yani yapamam, evleneceğim kişiye kendimi vermem lazım. Orası çok kutsal bir yer ama öbür taraftan okuduklarımla çok tezat. Diyorum ki bunu okuyorsun ama yaşam biçimin bu, orayı doğru buluyorsun ama pratikte bunu yapamıyorsun. Bunlara bir bak bakalım buradan ne çıkacak?

Rehber bir öğretmen vardı, onların bir sanat merkezi vardı. Oraya gidip geliyordum. O bende çok kafa açtı. Onun fikri, durduğu yer, bedeniyle kurduğu ilişki. Çünkü onlar da tiyatro yapıyorlardı aynı zamanda. Bir taraftan da Milli Eğitim'de rehber öğretmendi. Kadın çalışmalarına dair de hakimdi konuya. O beni çok yönlendirdi, rehberim oldu yani bir yerde. Beni drama çalışmalarına aldı. Dedi ki işte biz haftada bir gün biz bir çember kuruyoruz, örgütlü kadınlar var burada ve orada kendimizce bir yol yöntem geliştiriyoruz. Dramanın belirli tekniklerini kullanıyoruz ve bu tekniklerle beraber çalışıyoruz dedi. Hoşuma gitti, bir geleyim, deneyeyim dedim. Eğer yapamazsam çıkarım hani olmadı dedim, sonuna kadar gidebilirim diyemiyorum şimdi bir görmem lazım. Tamam dedi, bizi böyle nefes egzersizleriyle başlattı. Bir taraftan çok komik geliyor, diğer taraftan hiç yapmadığım bir şey ve *** filan yapıyorum böyle işte ve düşün diyor, kafadakini boşalt. Biraz daha böyle meditasyon biçiminde. Onda çünkü böyle biraz Şamanist şeyler de vardı. Daha içsel yolculuklar yapıyordu o ama iki atölyeden sonra çok keyif aldığımı fark ettim. Nefesimi dinler, bedenime dokunur ve bedenimi tanımaya başladım. Okumak evet bir yerde çok iyi, ama pratikle onu eşleştiremediğin noktada olmuyor yani ya da okuduğun şey

bedende ya da yaşadığın ortamda bambaşka bir şeye de dönüşebiliyor. Onu orada yaşadım ve o yaşamayla beraber çok uzunca yıllar biz birlikte çalıştık.

Sonra ben oraya drama eğitmeni oldum, ilerlettim, halk eğitimden sertifikamı aldım, eğitici sertifikamı. Bir taraftan anaokuluna gidiyorum, hafta içi orada çalışıyorum. İlişkim bir yandan devam ediyor ama ilişkiyi sorgulamaya başladım. Çünkü hayatımda toplasan beş tane erkek girmiş ya girmemiş o dönemde. O da hani cinselliği hiç yaşamamışım, oturup bir yerde çay kahve içmişim. Yani bu kadarla kalmış. Bir yandan o ilişkiyi tartıp biçmeye çalışıyorum. Evet, bir şey var ama ben bunu gerçekten istiyor muyum? Aradan geçmiş üç yıl, üç yıldır birlikteyiz ve şey baskısı geliyor, onlar da Doğuluydu çünkü. Kürtlerdi ve aile oğlana sürekli şey baskısı yapıyor, evlenin artık. Hani bu kadar zaman geçti diyor. O evlenmek istiyor, ben istemiyorum evlenmek ama adam o kadar iyi ki, şey diyorum hani çok iyi adam ama ya hani şey yapmayayım. Sanki neyse bu bakkaldan ekmek alıyoruz sanki. Evleneceğim yani, hayatımı birleştireceğim. Bir yandan o baskı var, öbür taraftan kendimi tanıma sürecim devam ediyor. İlerliyorum, birçok insanla ilişkilieniyorum, bambaşka bir çevrenin içine girmişim. Orada çok güzel işler çıkıyor, çocuk çalışmaları çok iyi gidiyor. Ben kendi gelişimsel sürecimi gayet keyifli yapıyorum. *** iyi, aile bir taraftan toparlandı, gayet güzel gidiyor her şey. Bir anda tamam dedim evliliğe, çat çat çat geldiler, istediler. Bütün o şeyler oldu ama. İsteme oldu, nişan oldu, düğün oldu. Nikâhı yaptığımız gün ben oturdum ağladım. Herkes şey diyor, ah işte baba evini bırakacak ya buna ağlıyor. Halbuki değil yani ben ne yaptığıma ağlıyorum.

İlk bir yıl evlilik benim için bir kaostu. Hiçbir şeyi çözümleyemiyorum, bir evin içindeyim, bir evi idare edebilecek gücüm var ama öyle bir evi istemiyorum. Yani bir evlilikle kuracağım, bağımsız bir hayat değil yani istediğim şey. Bir yıl geçti, bir yıl sonra ben bizimkilere ben boşanacağım, dedim. Ben yapamıyorum, dedim. Çünkü altlı üstlü oturuyoruz ailesiyle, anne sürekli evin içinde, sürekli müdahale ediyor. Biz sigaramızı onlar hangi balkonda oturuyorsa ona göre ayarlıyoruz. Önde oturuyorsa arkada sigara içiyoruz, arkada oturuyorsa

önde sigara içiyoruz. Bira içiyorsak şişeleri böyle gizli poşetleyip böyle üç, beş poşet yapıp, sessizce çöpe atıyoruz. Evde tutsak gibisin. Cinselliği çok doğru bir şekilde yaşayamıyorum. Çünkü sürekli şey duyuyorlar mı, dinliyorlar mı, bir şey oluyor mu? Tabi annesi için şey diyor, yani ama bizi düşünüyor. İkimiz de çalışıyorduk, yemek yapıp getiriyor. Mesela o bağımsızlığı hiç bizim elimize vermedi, sağ olsun. Sürekli yemek yapıp getirmeler. Öyle olunca ben anneme anlatıyorum bunlar bunlar var, ben bunları istemiyorum anne diye. Annem, ne var kızım, ne güzel işte, kadın size yardım ediyor, sen daha ne istiyorsun diyor. Hani kocan seni aldatıyor mu? Hayır. Kumarı var mı? Hayır. Akşam dışarı mı çıkıyor? Hayır. E daha ne? Anne diyorum, bu öyle bir şey değil ki. Sonra baktım ona anlatamıyorum ben bunu. Babamlar da şey dediler yani o eve gelin gittin, cesetle çıkacaksın oradan. Yıkıldım tabii yani. Hiçbiri yanımda değil, bırakamıyorum. Sonra bir şekilde alıştım. Daha alıştım, daha görmezden geldim. Evlilik devam ediyor, kendi işlerimi kısmen yapıyorum çünkü birçok yer kapanmaya başladı. Artık sen evlisin, evinde kalman lazım, oraya gitmesen iyi olur. Çünkü sen evli bir kadınsın. Gece işte bir yere gidip oturacağız ama sen evli bir kadınsın artık hani öyle yerlerde senin ne işin var? Sen öğrenci misin? Çocuk musun sen, ya hani sen ne yapıyorsun buralarda? Gel bakalım, senin evin burası. Sürekli dışarıdan bunlar geliyor bana. Kendi ailemden geliyor, *** ailesinden geliyor, *** dan geliyor, evli olduğum kişiden geliyor. Herkeste böyle bir şey var ama öbür taraftan işte arkadaşlarım çağırıyor, yok ben gelmeyeyim. Onlara da bir şey anlatmıyorum. Ben bir anda bütün çevremle ilişkiyi kesmiş oldum. Kimseyle ilişkilenemeyen, konuşmayan, işinden evine giden, yemeğini yapan, ütüsünü yapan, hafta sonu temizliğini yapan. Sanki döneminde hiç o mücadelenin içinde olmamış, hiç o mahallelere girmemiş kişi olarak evimde, çok tatlı bir ev kadını olarak, işe gittiğinde de işini yapan sonra evine gelen bir kadına döndüm.

Çocuk yaptım, dedim ki bari bir tane çocuk yapayım. Bir kızım oldu. O benim gerçekten şu hayatta yaptığım sanırım en güzel şeylerden biri. Şu anda da, doğum yaptığımda çok çok istedim ***. O kadar yalnızım ki kimse yok. Dedim ki hani bir kızım olsun, falan yapıyorum o dönemde. *** istemiyordu o

dönemde çocuk. Dedim ben çocuk yapmak istiyorum. Öyle böyle çocuk oldu. *** çok güzelim, büyüyorum onunla filan ama bu sefer şey daha da yüklenmeye başladı. Hani ufak ufak o evin içinde açtığım özgürlük alanlarım da kapandı. Çünkü her şey o çocukla. Dokuz ay işe gitmedim. *** le sürekli haşır neşir oldum. Uykusu, yatması, kalkması, büyüyor, emziriyorsun sürekli, gece uyandı mı? Yattı mı, kalktı mı? Hani hayatın onun düzenine bağlanıyor bir yerde. Dokuz ay böyle geçti. Kitap okuyorsun, müzik dinliyorsun, film izliyorsun hani şu üç şey, ara ara kendime ayırdığım zaman dilimi. İşte müzik dinlerim, film izlerim. Ufak tefek hani iki, üç tane arkadaşım kalmıştı, onlarla oturup bir yerde kahve içmek ya da onlara gitmek ya da onların bana gelmesi. Ya da ne bileyim? *** ayda bir dışarı çıkmak, hepsi gitti. Bir taraftan şeyim böyle çok iyi geliyor ama diğer taraftan diyorum ki ya benim hiçbir alanım kalmadı. Öf püf ediyorum ama devam ediyorum orada söylene söylene bir şeyler yapmaya. Mesela *** doğdu, kırk gün boyunca *** annesi şey dedi, tepemizdeydi gece gündüz. Uyanıyorum, kadın bize bakıyor. Uyuyorum kadın bize bakıyor. Sürekli böyle ama. Diyor ki sen daha yeni çocuk doğurdun şimdi sen bir şey bilmezsin. Ben iki tane büyüttüm. Yapacağız filan böyle hani hiç o çocukla o zorluk halini bile yaşatmadılar bana. Hop hemen elimden alıp ben onun gazını çıkartırım, sen tuvalete git, yemek ye, işte bir şey yap. O çocuğu alıp böyle kendi kendine şey yapardı ben gazını çıkartırım, yemeğini yediririm, *** geldiğinde de o klasik kayınvalide hali. Çok yoruldu işte bugün, işte *** şunu yaptım, bunu yaptım, şöyle oldu, böyle oldu. Evi toparladım, yemek yaptım. O da ah anacığım, vah anacığım. *** da kalıyor o orada yani ne olacak ki? Ben böyle dehşet içinde izliyorum ama hiç ağzımı açmıyorum, sadece izliyorum.

Dokuz ay oldu. Dedim ki ben işe başlıyorum. Zaten bakıyor yani bari işe gideyim de biraz sosyalleşeyim ben. Sonra tekrar başladım işe. İşe gidip geliyorum, akşamları *** zaman geçiriyorum. İşte sabah gidiyorum, akşam yine *** zaman geçiriyorum. Bir süreç de böyle geçti. Sonra işten de sıkıldım. Çünkü okulun koordinatörüydim ben, bütün işler bana bakıyor. Girdisi, çıktısı, milli eğitimi, öğretmenleri, velisi, her şeyi benim önümde ve çok sıkıldım. Sabah sekizde işe başlıyorum, akşam yediye kadar okuldayım ben. Dedim ki, ben bunu

da istemiyorum. Bir taraftan tiyatroyu da bırakmadım ama oraya devam ediyorum haftada bir. Bir dönem böyle çocuk oldu hani ara verdim bilmem ne oldu. *** biraz büyüyünce oraya tekrar devam etmeye başladım. Dedim ki ben bu işi bırakacağım, ben böyle yapamıyorum. Sabahtan akşama kadar bir yerde otur, bir yerin kahrını çek, onu yap, bunu yap yani dedim, hiç kendime zaman ayıramıyorum. Dışarıdan drama dersi vereceğim dedim ben. O dönemde de yapılmayan bir şey bu. Yapanlar da hani çok nasıl derler? Ona alan zapt eden tipler. Burada kim yapar dramayı? A kişi yapar. Oraya gidilir mesela oradan başka yere gidilmez. Ondan başka kimse yapmaz orada. Çünkü o alanı zapt etmiş o kişi. Dedim ki, ben kendime alan açacağım ve ben drama eğitmeni olacağım. Okullara gideceğim, kendi saatlerimi kendim belirleyeceğim, kendi çalışma alanımı oluşturacağım ve kendi saatimi koyacağım. Canım istiyorsa haftada sadece üç günlük bir çalışma zamanı koyacağım, geri kalan zaman bana ve kızıma kalsın kafasındayım. Öyle olunca, tamam güzel *** bir ne yapıyorsun filan dedi, bu kadar emek harcamışsın oraya, işi mi bırakacaksın? Valla dedim, ben bırakacağım. Sen zaten evi götürüyorsun, ev kira değil. Hani maddi yönden hiçbir zorluğumuz yok. Bıraktım işi ve iş aramaya başladım. Oraya gidiyorum, buraya gidiyorum, bir taraftan kuklaya başladım, kukla yapıyorum. Öbür taraftan tiyatroyu hızlandırdım, orada işte forum tiyatro çalışıyorum, forum tiyatro üzerine performanslar yapıyorum. Bir taraftan işte drama ile ilgili iki, üç tane okul buldum, onlarla bağlantıya geçtim, onlar başkalarını önerdiler falan derken kendime bir alan yarattım. İşte haftada diyorum dört gün çalışacağım, şu kadar çalışacağım. Geri kalan zaman bana kalsın. Çok iyi olmaya başladı.

Gel zaman git zaman Gezi süreci oldu, Gezi sürecinde alandan nasıl koştüğümü fark ettim. Hiçbir şey kalmamış elimde. Yani Gezi zamanında ben de alandaydım, *** da alandaydı. Kızımızı bırakıyorduk ve sabahtan akşama kadar alandayız. *** hiç görmediğim bir tarafını gördüm mesela orada. O mücadeleciler, o direngeçler, korkmama hali, çünkü şey orada bir basın açıklaması falan yapmıyorsun. Adamlar sana panzerle geliyor, copla geliyor, tüfekte geliyor, gazla geliyor. Sürekli birbirimizi kolluyoruz ve orada işte geçmiş dönemden bir şekilde politik anlamda ilişkilendiğimiz arkadaşlarla sürecimiz güçlendi. Evet ya

dedim ya ne kadar güzel, bunu ne kadar özlemişim. Sürekli birbirini kollama, orada bir mücadelenin içinde olmak çünkü hiç pratik etmediğimiz bir şey çatışma. Orada onu pratik ediyorsun, deneyimliyorsun. Öbür taraftan Kürt arkadaşlar alana indiler, onlar çatışmanın nasıl olacağına dair bize dersler veriyorlar falan. Bir silkelendim orada ama kısa sürdü. Gezi bitti, forumlar yapıldı, bilmem ne oldu, sonra orası da kaldı.

İkinci dönüm nokta hikâyem burada başlıyor. O dönemden işte Gezi ilişkilendiğimiz arkadaşlardan birkaçı şey dediler, biz mahallelerde bir çalışma yapacağız. Belediyeye proje vereceğiz. Bu mahallelerde de alternatif eğitim üzerine çocuklarla sanat çalışması yapmak istiyoruz. Dramadır, masaldır, ritimdir, birkaç tane daha bir şey vardı, sanat çalışması vardı. Dört tane atölye açacağız dediler. Sen de bunlardan birinde yer alır mısın? Dedim, hay hay. Hem para kazanacağım hem en sevdiğim işi yapacağım ve yani 15 yıl önce bıraktığım mahallelere gideceğim. Kaledeyim çünkü biri Kale'de biri Mehtap Mahallesi, Agora, Basmane, Mersinli ve Ballı Kuyu. Bunların hepsi benim on beş, yirmi yıl önce bıraktığım mekanlar. Çok heyecanlıyım, sanat merkeziyle işte gittik, görüştük. Programlarımızı yazdık, çıkardık. Ben orada işe başladım, işte Suriye Savaşı yeni başladı. Suriye'den göç gelmeye başladı buraya bir sürü. Kürtlerle Suriyeliler çatışmaya başladılar ama diğer taraftan da çalışma çok güzel gidiyor. O mahalle ruhunu aldım yine yani nefes aldım orada. Ya dedim, ben kendime ne yapmışım böyle? Çünkü o dönemde *** ilişkimiz de çok sallantıda yani. Sürekli kavga ediyoruz, sürekli birbirimizi azarlıyoruz filan modundayız. Bitti artık yani iletişim kuramıyorum, zaten kuramıyordum da hani ben kendimi zorluyordum hep ama mahalleye girmeye beraber bende o geçmiş dönem hortladı. Beni nasıl alanlardan çektiği, nasıl böyle tatlı tatlı çektiği ama. Evimizdeyiz artık, biz evlendik, evli barklı insanlarız, bırak onu öğrenciler yapsın. Hep bir havale etme, birilerine havale etme ve o işin içinden sıyrılma. E biz yaptık zaten bu zamana kadar yapacağımızı. O da çok politik bir yerden geliyor ve çok sert bir yerden geliyor ama o silmiş mesela orayı, bitmiş onun için. Onda canlanan ya da yeniden harekete geçebilecek bir şey yok. Bir tek işte Gezi süreci var.

Mahallede bir yıl geçirdim. O bir yıl boyunca evdeki bütün alışkanlıklarım değişmeye başladı. O konfor alanlarını ufak ufak daraltmaya başladım. Çünkü ev yaşantım çok iyi, yani her şeyi alabilecek gücüm, her yere gidebilecek gücüm var maddi anlamda. Bunları daraltmaya başladım. Kızımın oyuncaklarını azalttım, evdeki yeme biçimimizi değiştirdim. Aldığım kıyafetlerin sayılarını azalttım, harcamalarımı daha dikkatli yapmaya çalıştım. Çünkü oradan ayıracağım bütçeyle mahalledeki çocuklara bir şey yapacağım yani oraya aktaracağım onu. İki tane tişört yerine bir tane al, onu da bak şurada bir kadın vardı, şu çocuğunun şu eksigi vardı onu tamamla. Sonra baktım ufak ufak oradan da para toplamaya başladım ya da para veremiyorsanız şu çocuğun şöyle bir ihtiyacı var. Listeler çıkarmaya başladım. O listelerle çocuklara işte ne eksikleri varsa onları, işte okul zamanı kırtasiye malzemesi, önlüğü, kıyafeti, ayakkabısı, vs. ne varsa. Böyle küçük küçük ama çok büyük şeyler değil. Beş aile, on aile, oradan buradan derken bir anda bambaşka bir şeye döndü. Ben tabii projede bir yılı bitirdim. İkinci yıl dedim ki, ben annelerle de çalışmak istiyorum. Yani anne ve çocukla. Çünkü şeyi görüyorsun orada, kadında beş tane çocuk var. Hiçbiriyle özelinde ilgilenemiyor, özel olarak bir şey yapamıyor ve dedim anne ile çocuğu orada buluşturabilecek ve birlikte zaman geçirebilecekleri bir saat olsun. Onlara da iyi gelir. Fikir çok hoşlarına gitti, projeye onu da ekledik. Herkesin atölyesi farklı farklı. Her gün başka bir semt merkezine gidiyoruz. Benim atölyeler yıkılıyor, tıklım tıklım. Çocuklar başka bir yerde geziyor, anneler yapıyor çalışmayı, resim yapıyorlar. Çocuk gelip anneye diyor ki anne, suyum bitti! Of diyor, bir git, sen suyu oradan al. Bak orada var diyor. Kadın deli gibi resim yapıyor orada ve diyor ki ben hiç elimi böyle tutmadım ki. Bambaşka şeyler çıktı oradan. Ben tabii daha böyle bir sorumlu hissediyorum kendimi. Evet dedim, buna benim de ihtiyacım var, bu kadınların da ihtiyacı var. Semt merkezleri çok memnun, projenin görünürlüğü arttı, ailelerden gelen geri bildirimler muhteşem ilerliyor. Ya böyle çok bal lokmayız ya hepimiz. Çok tatlı tatlı gidiyor çalışma. Bir yandan da *** sürekli zıtlıyorum. İşte şuraya yemeğe gidelim diyor, ne gereği var diyorum. Oraya niye yemeğe gidelim ki? Evde yiyelim. Kahvaltıya gidelim, yok ya gerek yok diyorum. Sana ne oldu, diyor. Unuttuğum şeyleri hatırladım, hatırladığım şeyler

bana iyi geldi ama burada olmak artık bana iyi gelmiyor. Burada bu yaşamı bu şekilde paylaşmak bana iyi gelmiyor, bana bunlarla gelme, sen gitmek istiyorsan git arkadaşlarınla filan. Ben hiç bunu yapmam, ağzımdan hiç böyle bir şey çıkmaz. Adam böyle şaşırıyor filan. *** diyor vardır hani bir sebebi. Ama şeyin farkında değil, benim ondan koptuğumun farkında değil hala. Bunalıma girer çıkar işte iki ay böyle debelenir. Çünkü hep sinmiş ya, hep unutmuş, hep kapatmış onları.

Ben de öyle zannediyordum ama proje ilerledikçe ben o kadınları artık özel de çağırılmaya başladım. Mesela çocuk çalışması bitiyor, benim çalışma saatim bitiyor, ben sonra o kadınları alıyorum, semt merkeziyle konuşuyorum. Diyorum ki bu kadın arkadaşlarla işte ben şöyle şöyle bir çalışmanın devamlılığını getireceğim. Aslında yok öyle bir şey. Ben o kadınları topluyorum, çocukları da semt merkezinin oyun alanları var oraya bırakıyorum. İşte sosyoloğudur, psikoloğudur, oradan buradan tanıdığım ne kadar arkadaşım varsa o kadınlarla göç çalışmaya başladık. Çünkü hepsi göçle gelmiş ve zorunlu göçle, politik göçle gelmişler. Hepsi Kürt. Türkçe'yi çok zor öğrenmişler. Kırk yıl önce bilmem ne köyü basılmış devlet tarafından ve o insanlar buraya zorla gönderilmiş. Burada bir hayat kurmuşlar ama geldikleri yerde o yaşamı kurmuşlar. Yeni bir şey koymamışlar üzerine. Bir kadın gelmiş, giyimiyle kuşamıyla çok farklı ama kültür olarak yine kök olarak oraya bağlı ama o onlardan çok farklı. O farkı tık bir anda o kadar eşitledik ki, birbirimize eşdeğer hale getirdik. Göçü tartışmaya başladık, göçü konuşuyoruz. Nereden geldiniz? Nasıl geldiniz? Birbirlerine bunu anlatmaya başladılar. Çünkü bir buçuk yıldır ben onlarla çalışıyorum, benimle bir güven ilişkisi de kurdukları için şey diyorlar hoca ne yaparsa doğru bir şey yapıyordur. Sorgusuz sualsiz geliyorlardı. Yirmi, yirmi beş kadın toplanıyordu. Sonra ev sohbetlerine çevirdik bunları. Ben evlerine gidiyorum, çay, kahve oturuyoruz, konuşuyoruz. İşte kayınvalideleri ile nasıl sorunlar yaşıyorlar, kendileri ile ne problemleri var, eşleri ile ne yapıyorlar, çocuklara nasıl zaman ayırıyorlar? En fazla yirmi altı yaşında bunlar. Beş tane çocuğu var, dört tane çocuğu var, sekiz tane çocuğu var. Evin içinde kuma var, yeri geliyor hani bunlarla da karşılaştık.

Sonra dedik ki ne yapalım? Şeyi de çok önemsiyorum. Hani benim yönettiğim bir şey değil de birlikte kurguladığımız bir şey yapalım. Evet, fikri ortaya atarsın ama şey diyorum oylama yapalım. Kaçımız bunu istiyor, kaçımız istemiyor. İstemeyenler neden istemiyor ve neden istemediklerine dair bir sakıncalı durum varsa, orayı hemen revize edelim. Hep beraber yapabileceğimiz bir şey olsun. Biz bir anda kadın üretimleri yapmaya başladık. Toplanıyorduk, çanta mı yapalım, çanta yapalım. Karanfilden kolyeler yaptık, şu kolyeler onlardan kalmadır mesela. Onlara hikâyeler anlatıyordum, bir yandan da masal anlatıyordum ben. Bir dönem işte Karaburun Bilim Kongresi'ne de gidip geliyordum. Bir dönem orada çocuk çalışmaları vs. yapmıştık. Oradan bir hikâyeye aklımda kalmıştı. Ya dedim işte Karaburun'da bir köyde kızlar, sevdikleri erkeklere eğer ondan hoşlanıyorsa karanfilli kolyeyi geceden suya koyarmış ve boynuna asıp su başına gidermiş. Bu ondan hoşlandığı anlamına gelirmiş. Eğer kuru giderse ondan hoşlanmadığı anlamına gelirmiş. Oğlanlarla böyle anlaşılarmış. Eğer geceden şiş bir şekilde yani o sulu bir şekilde gidiyorsa su başına işte o ay, onu gidip isterlermiş. Gönlüm var anlamına gelirmiş. Bunu onlara anlattım, nasıl hoşlarına gitti, bir yandan nasıl kıkırdıyorlar. Karanfilden kolye mi yapsak biz de acaba dedim. Çok iyi olur dediler. Gittik pazardan karanfil aldık. Hiç paramız falan yok bu arada. Karanfilden kolyeler aldık, boncuklar aldık. Altı, yedi kadın oturdu başladı boncukları işlemeye. Ben de bu sırada onlara pazar arıyorum hani nerede satabilirler falan. Evi falan unuttum ama ev yok bende. Ben baya böyle sokakta yaşıyorum yani bir yatmadan yatmaya eve gidiyorum. ***'yi alıyorum, ***'yle birlikte gidiyorum mahallere. Kolyeleri yaptılar, çantalar yaptılar, sempozyum yapan yerleri bulduk. Stant açabileceğimiz nereler var, onları bulduk. Bu kadınlar gittiler orada stantlarını açtılar, satışlarını yaptılar, paralarını bölüştüler. Hiç unutmadığım şey *** Yirmi iki yaşında, iki tane kızı olan bir kadın, ama hiç hayatında çalışma, dışarıya çıkma, insanlarla ilişkilene gibi bir şey olmamış. İlk deneyimini bizimle yapmış. Paraları bölüştük, herkes evlerine gitti. Tüpü bitmiş *** ve kimseyi aramadan o kazandığı parayla tüp almış. Sonra beni aradı ama nasıl ağlıyor. Ya hocam Allah senden razı olsun, ben bugün hayatımda ilk defa kendi paramla tüp

aldım. Ama bunu öyle bir söylüyor ki, hıçkırma hıçkırma. Diyorum *** ne kadar güzel. Bak dedim, mutluluktan da ağlayabiliyoruz. Ya bak dedim, şimdi beni de ağlatacaksın filan. Biz böyle karşılıklı ağlıyoruz ama telefonda.

Sonra ben güçlenmeye başladım, güçlendikçe hani o iyileşmek karşılıklı bir şey ya hani tek başına iyileşmiyoruz, çok karşılıklı olan bir şey. Onlar bana çok iyi geldi, ben onlara çok iyi geldim. Böyle bir, bir buçuk yıl onlarla da öyle çalıştık. Öbür taraftan da şey gelmeye başladı artık kadın çalışmaları duyulmaya başladı. *** kadınları kim? İşte böyle bir iş yapıyorlarmış mahallede. Çünkü o dönemde kadın kurum ve kuruluşlarını filan arıyorum ben, diyorum ki, böyle bir çalışma var, siz de destek sunarsanız çok iyi olur ama kimse mahalleye gelmiyor. Herkes Alsancak'ta, Karşıyaka'da basın açıklaması yapıyor ve geçiyor. Diyorum ki, bakın bu kadınlar çok hazır. Yani bir zemin de oluşturduk. Mekânla ilgili bir derdimiz yok, gerekiyorsa evlerde yaparız bunu. Hani o dönem de sıcaktı havalar, sokakta yaparız, ne bileyim? Kale'ye çıkar orada yaparız. Siz yeter ki gelmek isteyin. Tabii kimse gelmedi. Oradan da çok kırıldım. Yani bu kadar kadın mücadelesi, kadın çalışması diyorsunuz yani mahalledeki kadın inmezsen ne olacak? Yani hani buraya da gelmen lazım. Çünkü zaman ayırması lazım, mesai harcaması lazım, onunla ilgili çalışma yapması gerekiyor. Oraya gelecek, dert anlatacak. E diyor çalışıyorum, toplantım var, bir yerlerde görünür olması gerekiyor. Orada öyle görünmeyecek ki. Bizim gibi insanların görünmek gibi bir derdi olmadığı için, hani benim için görünür olmak şey çok gereksiz bir şey. Elbette görünür olacağımız yerler var ama işi buradan kurmak lazım. Bunu yaparsın sonra dersin ki arkadaş biz böyle bir şey yapıyoruz, gelin görün bizi. Ama ben kendimi sürekli alanlarda, meydanlarda göstereyim, basın açıklamamı okuyayım, toplantım var, o var, bu var. Toplantıda bu meseleyi konuşuyorsunuz, farklı bir şey mi konuşuyorsunuz? Gelin, bir de burada alın toplantınızı, bir de burayı değerlendirin. Tık çıkmadı o dönemde hiç kimseden. Biz size yardım yapalım. Biz sizden yardım istemiyoruz dedim, yani kadınların da böyle bir talebi yok. Ne yardımı yapacaksınız? Birlikte olmak, o kültürü görmek, yani şuradan ne kadar, yirmi dakika uzaklığınızda, bu kadınlar daha deniz görmemişler ya. Kale'de oturuyor, deniz görmeyen kadın var. Rutubetten evleri

perişan olmuş, hepsi astım hastası, hani hiçbir şey yok. Ne yol yordam biliyorlar ne de onların derdini dinleyebilecek bir muhatap biliyorlar. Dinlemek diyorum o kadar güzel bir şey ki. Şimdi kadınlarla konuşurken çünkü şeye çok alışmışlar, onlar hep birilerini dinleyecekler. Birilerinin onları dinliyor olması hem özgüvenlerini de çok artırıyor ve gerçekten özel ve kıymetli olduklarını anlıyorlar.

Şey yaptım ben bunlara, altı, yedi kadındı, hadi dedim sizi güzellik merkezine götürüyorum. Bir arkadaşım vardı. Aradım onu güzellik merkezi vardı, çok da tatlı bir kadındı. Ya dedim biz Kale'de böyle böyle bir şeyler yaptık. Bu kadınlar dedim hani kaşıydı, gözüydü ya biraz şımarınsınlar, biraz bu tarafı da görsünler. Eğer senin de buna bir katkı olacaksa bize böyle bir katkı sun dedim. Bu kadınları dedim ben sana getireyim, bakım falan bir şeyler yap dedim. Tamam dedi, hemen getir. Biz böyle çıtı pıtı çıktık Kale'den, Alsancak'a geldik, girdik güzellik merkezine. Nasıl gülüyorlar ama kıkır kıkırlar ama dediler biz şimdi burada manikür mü yaptıracağız? Manikür, pedikür, cilt bakımı, masaj hepsini yaptılar böyle. Bir de hani böyle şey, özel olduklarını gerçekten orada hissettirdiler arkadaşlar. Çok canla başla çalıştılar. Bunlar nasıl gülüyorlar ama işte buhar yapıyorlar, ya ay diyor, bu ne böyle buhar vıy diyor, anam diyor, bu nasıl bir şey böyle? O kadar tatlılar ki. Ben döndüm gülüyorum. Çıktık sonra hadi dedim, gidip bir de yemek yiyelim ya gelmişiz buraya kadar yemek yemeden gitmeyelim. Oturduk öyle yemeklerimizi yedik ve şey yani hani motivasyon bunlar ya. Şımar dedim ya biraz da sen şımar, ne olacak yani. Hocam ya sen bize ne yapıyorsun, diyor. Öyle gittik. Mesela onlar şeydir hani anlattıkça böyle geliyor bu hikâyeler de. Çok çok kıymetli benim için ya.

Sonrası biraz hüsrana girdi. Sonra boşanacağım dedim ben. Bu böyle olmayacak yani gitmiyor. *** da biraz daha büyümüştü. Çok çatışıyoruz. Zaten bir yıldır artık yatağı falan bırakmıştık, cinsel ilişkimiz de yoktu. Ev arkadaşlığı yapıyorduk. Dedim ki ben artık ayrılmak istiyorum. Çok tatlı bir şekilde hay hay dedi bana. Hay hay canım dedim, ama bir düşün istersen dedi. Tamam dedim, bir düşünelim ama aynı evde olmayalım, ayrı ayrı evlerde olalım. Önce bir hık

mık yaptı. Çünkü biz o dönemde kiraya çıkmıştık. Evden çıkmıştık kirada oturuyorduk. Tamam dedim, bir bakalım. İşte terapiye gidelim mi ister misin, dedi. Ben ne istediğimi biliyorum, benim kafa karışıklığım yok, dedim. İlerideki yaşamımı seninle kurmak istesem, evet gidelim ama ben seninle yaşamak istemiyorum. Artık bizden bir şey çıkmaz, arkadaş olabiliriz, o olabiliriz, bu olabiliriz ama sevgililik ya da o yatak ilişkisini artık birlikte götüremeyiz biz. Çok zorladı ama tatlı tatlı böyle. Hiç sertleşmiyor bana. İşte kızımız daha çok küçük *** düşünmüyor musun? Hani biraz oradan girmeye başladı. *** düşünüyorum ama dedim böyle yaparsak daha kötü olacak, çocuğun yanında kavga etmeye başlayacağız. *** ayrıldı evden ama o günden sonra benim namus bekçim oldu. Yani baktığın zaman çok entelektüel bir adam, okuyan, yazan, çizen bir adam. Kadına bakışı, tabii ki kadın çalışmalı, tabii ki kadın kendi özgürlüğünü eline alabilir. Bunları söyleyen bir adamdı ama gizli gizli evin etrafında gezmeler, gittiğim mekanlardan bakmalar, nereye gidiyorsam, *** Neredeydi diye sormalar. Böyle ufak ufak tacizlere başladı. Konuşuyorum. Her konuştuğumda şey diyor, hayatında biri mi var? *** diyorum. Yok ama olabilir, var ama olmayabilir. Bu artık seni ilgilendirmemeli, senin hayatın da beni ilgilendirmemeli. Sen bu kadar çabuk vazgeçtiğine göre kesin senin hayatında biri var. “.....” ben yeni vazgeçmedim. Bak kaç yıldır biz böyleyiz. Hani sürekli bir çatışma filan. Ama biz her defasında toparladık, şimdi de toparlayabiliriz, dedi. Toparlayamayız artık, bitti dedim. Tabi anlamadı bunu, öyle geldi, böyle gitti. Ben o dönemde de Kadınlar Birlikte Güçlü'nün içindeyim. Kurulma aşamasında ve ben dedim evet Kadınlar Birlikte Güçlü'nün içinde yer alabilirim. Orada hatta alan çalışması da yapabilirim. Oranın yürütücülüğünü de yapabilirim. Yani kafa olarak bana çok uygun gelmişti. Bir taraftan kadın çalışmaları devam ediyor, daha yoğunlaşmaya başladığı dönemdi.

Altı, yedi ay böyle beni uğraştırdı ama o dönemde görüşüyoruz tabii *** den dolayı. Yemek yiyoruz, bir yerlere gidiyoruz, bir şeyler yapıyoruz filan sonra dedim ki biz bunu da yapmayalım. Bak dedim bu iyi gelmiyor. Sen sürekli kendini şey gibi görüyorsun, ha bugün olmazsa yarın döneceğiz. Bugün olmazsa yarın biz yine birlikte olacağız. Ben terapiye başladım, tek yani çift terapisi

değil. Tek başıma terapiye gidip geliyorum. Terapiste anlatıyorum durumu işte öyle böyle, oradan da çok aydınlandım. Evet diyor, hani doğru yerde duruyorsun ama söylem olarak şey sınırlarını belirleyemiyorsun. Evet, sınırlarımı belirleyemiyorum dedim. Bunu gerçekleştiremiyorum falan. Sonra sınır tanımına çalıştık. Nasıl bir sınır koymak gerekiyor? Nasıl yapmak lazım? Nasıl eşleştirmek gerekiyor? Bir şey anlatırken yuvarlak değil de daha net. *** Çünkü o sırada daha net cevaplara ihtiyacı var. Ben sürekli gak guk hani çok uzun zamandır birlikteydik biz. Yedi ay sonrası bana saldırmaya başladı artık. Kapıma dayanmalar. Çünkü artık flörtleştığım birileri var. Flörtleşiyorum ama ilişki yaşamaktan hala korkuyorum. İşte sen orospu mu olacaksın, sen anne değil misin, senin gibi anne olmaz olsun, bunlarla gelmeye başladı. *** dedim, sen benim nasıl bir anne olduğumu sen biliyorsun dedim. Ben bir günden bir güne hani ona anlatmaya başladım. Kızımın nasıl yaşadığını, nasıl ilişkilendiğini sen bilmiyor musun? Onun üzerine nasıl hassas olduğumu bilmiyor musun? Ben gezip tozuyorsam da hafta sonu yapıyorum bunu. Yani onun yaşamını zora sokabilecek herhangi bir şey yapmıyorum. Sen niye buradan bakıyorsun? Konuşma benimle psikolog psikolog dedi. Ben böyle dehşet içindeyim. Gider misin artık dedim, bak bu konuşma saçma bir yere gidiyor. Gitmeyeceğim dedi, oturacağız seninle burada konuşacağız. Bunu bana anlatacaksın. Neyi anlatacağım diyorum. Baya bayağı zorluyor ama beni. Öyle böyle değil. Zorladı, zorladı, iki ay boyunca böyle geçti. Sonra bizim ortak arkadaşlarımız vardı, evliyken birlikte olduğumuz arkadaşlarımız. Hepsi bana cephe aldı. Hepsi. Kimse yok benim hayatımda. Kimse beni aramıyor, onlar kendi kendilerine buluşuyorlar filan kızımın alıyorum haberleri. Anne işte biz hafta sonu *** ablalarla şuraya gittik, *** ağabeylerle böyle yaptık. *** o sırada İtalya'da biliyorum. Ha dedim *** geldi mi? Benim haberim yok. *** ilk önce benim arkadaşım ve biz günde iki defa konuşmazsak rahat edemezdik. Evimize sürekli giren çıkan, ailece görüştüğümüz tipler. Hepsi cephe aldı ve ben kimsesiz kaldım bir anda. Ya dedim, bu nasıl bir şey, niye böyle bir şey yapıyorsunuz? Bu arada bunlar çok politik tipler, çok politikler. Yani Marksist bakış açısıyla hayata bakan, kadın mücadelesini inanılmaz destekleyen, herkesin hayatı kendine diyen insanlar. Bir anda ahlakçılar olarak tepeme dikildiler ama

bana da şey diyorlar, sen çok yoğunsun ya biz ondan bulamıyoruz seni. Dedim, aradınız mı beni bulamıyorsunuz? En sonunda aradım ve böyle ağladım. Ben kendimi çok yalnız hissediyorum, çok yalnız kaldım. Hiç aramadınız, hiç sormadınız. Ben gerçekten bir şey olduğunu düşünüyorum artık dedim. Yoo sen öyle düşünüyorsun dediler ve koştular orada. Sonra da bir daha aramadılar.

Sonra dedim, artık kızım bir başınasın ve senin bir tane kızın var. Hayat o kadar da zor değil, hiç zor değil. Hani o eşikleri ne kadarıyla atlamak istiyorsun? Ne yapmak istiyorsun? Sen kendin tercih et ve başla oradan. Üzerimde sanki kırk tane gömlek vardı ve ben o gömlekleri ağlaya ağlaya, zırlaya zırlaya, kafamı vura vura çıkardım onları. Çıkardım ve bambaşka biri çıktı oradan. Çocukluktan gerçekten otuz iki yaşına kadar biriktirdiğim, topraklaştırdığım, çamurlaştırdığım, bulanıklaştırdığım ne varsa bir anda aydınlık bir suya döndü hepsi. Aa güzel, terapiyle yol almamda bence çok etkili oldu. O sınırları belirlemede, koymada falan. Sonra kendimi kadın çalışmalarına verdim. Biriktirdiğim, o hafızadan aslında silmediğim ama unuttuğum çok şey hortladı. Mesela kadın çalışmalarının sanat ayağını aldım. Sokakta basın açıklaması dışında birçok şey yapılabileceğini ve bu gücün bizim elimizde olduğunu vura vura bir yıl anlattım. Bir yılın sonunda ikna oldu kadınlar, sağ olsunlar. Sonra biz sokakta performans yapmaya başladık. O algıyı da kırdık. Bir yandan kızım var, öbür taraftan kendi işlerim var ama buna da zaman ayırıyorum. Her şeye zaman ayırabilir duruma geldim. Sonra hayatıma birini aldım. Çok iyi geldi. Hayatımda ilk kez sorgusuz, sualsiz, bir şey açıklamadan bir ilişki yaşanabilirini gördüm. Ben bugün gelmeyeceğim, ben bugün dışarıda kadın arkadaşlarımla rakı içeceğim. Tamam canım, sen bilirsin. Akşam geç olursa, eve gidemezsem anahtarın var biliyorsun. Sen eve gidebilirsin, bitti. Yani bana kimle gidiyorsun, nereye gidiyorsun, ne yapıyorsun diye sormuyor. Ya dedim bu varmış. Sanki sadece kitapta yazan bir şeymiş gibi algılıyordum çünkü. O çok güçlendirdi beni, hep destekledi. O bağımlı olma halim daha bağımsızlığa döndü.

Anneler öldürdüler beni. Boşanmayacaksın, o adamı bırakmayacaksın. Babam çok kötü oldu ve ben bir adım geri atmadım. Hayır dedim, ben kendi

ayaklarımın üzerinde durabiliyorum. Ben artık boşanacağım. Kendi hayatımı idame ettirebiliyorum, paramı kazanıyorum, çalışıyorum. Ekonomik özgürlüğüm var ve ben artık kızımınla tek başıma yaşayacağım. Tamam dediler, boşan ama bizimle yaşayacaksın. Benim evim var anne, gelemem dedim, yani mümkün değil. Oradaki direnme hali de çok çok çok güzel geldi ve evet ya, demek ki bu eşikleri artık atlamaya başladın. İyi bir yolda gidiyorsun. Kadın çalışmaları hızlandı, orayı güçlendirdim. Kızım ile olan iletişimim bambaşka bir yere evrildi. *** artık o feminist mücadeleyi, on iki yaşında ama çok yakından takip ediyor. Hiçbir şeyi gizlemiyorum, anlayabileceği bir dilde anlatıyorum ama saklamıyorum. Eyleme gidiyorsam, eyleme gidiyorum. Dışarı çıkıyorsam dışarı çıkıyorum. Sadece tek söylemediğim hayatımda birinin olduğu. Ona da yani çok ciddi bir şey olmadığı sürece *** ilişkilendirmek istemediğimden dolayı. O bana kalan bir şey olarak kalsın istiyorum. Dağınık mı anlatıyorum bilmiyorum ama aklıma geldikçe konuşuyorum.

Sonra İstanbul'a gittik biz. Artık kadın çalışmaları hızlandı. İzmir'de basın açıklamasının ötesine gidemiyoruz ve hiçbir şey yapamıyoruz İzmir'de. Ben artık alana inmeye başladım, alanda ne var ne yok bunları yoklamaya başladım. İstanbul'a seksen tane kadınla gittik İzmir'den. O dönem de Gezi süreci olmuş, Ankara Katliamı olmuş, Diyarbakır Katliamı olmuş, Suruç Katliamı geçmiş. Hep böyle bombalı, ölümlü hani çok zor bir süreç ve toplu bir yerde bulunmak hani hepimiz için çok zordu. Biz o dönemden sonra ilk defa bu kadar kalabalık bir yere gidiyoruz, İstanbul'a gidiyoruz. Hepimizin korktuğu ama hepimizin özlediği bir şeymiş. Sadece kadınlar ve arabada böyle şarkılar, türküler, soyunmalar, kış çünkü ocak ayı falan, yanıyoruz diye üst çıkarmalar. O kadınlığın her türlü hali, her türlü fraksiyondan kadının o yolculuğu, bir bütün halinde işlenmesi bize o kadar iyi geldi ki. Çünkü herkesin farklı farklı kurumları var, farklı fraksiyona ait, oraya buraya ait. Görüş olarak bambaşka yerdeler ama orada çok ortaklaştık. Bir hedef üzerinden gidiyoruz. Hani kadınları daha kitlesel, daha birlikte tutabilecek bir gücü nasıl yaratabiliriz? Bunun üzerinden gittiğimiz için, kimse kendi partisinin ya da kurumunun görüşünü savunmuyor. Herkes kadın olarak oraya gidiyor. Çok güzel geçti, o dönemde Leyla Güven

açlık grevindeydi ve Türkiye'nin dört bir tarafından kadınlar geldi İstanbul'a. Yaklaşık sekiz yüze yakın kadın vardı orada ve o süreçte öyle bir kadın topluluğunu Türkiye'nin dört bir tarafından toplamak kolay bir şey değildi. Benim de parladığım, gerçekten aklımı, zihnimi parlattığım bir sürece şahitlik ettim oraya gitmekle. Çünkü Trabzon'dan gelmiş, bilmem nereden kadın kuruluşundan gelmiş. Diyarbakır'dan gelen bindallısıyla gelmiş, Hopa'dan gelen başörtüsüyle gelmiş. Herkes kültüründen de bir şeyler getirmiş ve oralardaki kadın mücadelesini nasıl yürüttüklerini anlattılar ilk gün. Herkes kendi bölgesinde nasıl bir mücadele yürüttüğünü anlattı. İkinci günkü çalışmada bunu nasıl ortaklaştırabiliriz üzerinden gidecekti. Biz ilk gün, Hopa'dan gelen de Ege'den gelen de Doğu'dan gelen de herkes Leyla Güven için zılgıt, alkış çekti. Çok kıymetliydi ve aa orada bu mu varmış, bunu da mı yapmışlar, a öyle mi? Aralarda sohbetler girila gidiyor. Filiz Kerestecioğlu geldi, başka birkaç tane daha kadın milletvekili geldi. Onların bu yukarıdan bakmama halleri, bizim içimizde bizimle ilişkilennemeleri, herkesle sohbet etmeleri. İşte şey yapıyoruz, sizden kaç kişi geldi? Bizden bu kadar geldi, sizden ne kadar geldi? Çok özlediğimiz şeylermiş, önceden Ankara'daki mitinglerde insanlar gelirdi, böyle goy goy yapardık ama kadının kadın olarak oraya gitmek ve o kadınlık halinde orada konuşmak çok iyi geldi ve biz İzmir'e dönerken şöyle döndük, yapabiliyormuşuz bunu ya. Bunu yapmak için önümüzde hiçbir engel yok, o zaman bundan sonra böyle hareket yapalım. Hani o karar oradan çıktı ve bu yıl üçüncü yılımız. Üç yıldır alanlarda İstanbul'a giden ekipten mutlaka her kurumdan, fraksiyondan birileri dahil olur o çalışmaya. O bizi çok güçlendirdi.

Şimdi de şu tarafını görebiliyoruz hani çok zor bir süreçten geçiyoruz. Hani sürekli kadınlar gözaltına alınıyorlar, öldürülüyorlar, tecavüze uğruyorlar ama şunu biliyoruz, beni bir polis gözaltına almaya kalktığında, yanımdaki arkadaşım bana kol kanat gerecek. Ya da iki gün telefon açmadığımda ararlar ya da ben ararım. Ya sesi çıkmıyor, ne oldu bunlara hani o WhatsApp grupları vs. oralardan da sürekli bir iletişim halindesin. Bunların varlığını hissetmek çok iyi geldi bana. Şimdi mesela bir erkeğe nasıl bakıyorsun desen, o yirmi yaşındaki *** şu anda uçurumun dibinde, uçurumların üstünde bambaşka bir kadın var.

Gözü çok kara, isterse oradan atlayadabilir kendi iradesiyle. Her şeyi kendi iradesiyle yapabilecek gücünü aldı. Bugün boşanmak isteyen bir arkadaşım geldiğinde, yapabilirsin diyebiliyorum. Çok zor, çok sancılı ama yapabilirsin. Hiçbir şey senin önüne engel olarak çıkmıyor. Yeter ki biz o gücü bulalım kendimizde. Çünkü bireysel olarak, bulunduğumuz çevrede birçok kadının ekonomik özgürlüğü var. Yani bağımlı olabileceği ya da orada onun o çilesini çekebileceği hiçbir şey yok ekstra ama çok saçma sapan ilişkilere kilitlenebiliyoruz bazen.

Kızıma vermek istediğim mesela bir kız çocuğu yetiştiriyorum. Açık, gerçekten açık, yalansız dolansız, cinselliğini gerçekten keşfiyle, hazzıyla ve deneyimiyle görsün ya okuyarak değil. Onun bunun zoruyla değil. Yani bunu kazansın istiyorum. Çünkü cinsellik, ben yaşayan biri olmadığım için birçok kadının da yaşamadığını biliyorum. Çok zor yollardan deneyimledik biz bunları. Çok zor yollardan deneyimledik. Haz almayı, belki o cinselliği yaşadktan altı, yedi yıl sonra farkına vardık. Çok bildiğimiz bir şey değil, çok okuduğumuz ama bildiğimiz bir şey değil. Ten tutmuyor, bilmem ne tutmuyor. Tabuların yıkılması, onun ahlaklaşması, cinsellik çok büyük bir ahlak işte oraya çok sahip çıkmamız lazım. Bunları es geçmek gerçekten çok kıymetli.

Bizim aile de çok kadın var. Tek örgütlü ve politik olan benim. Üç ay önce kızımı anneme bıraktım ve eyleme gittim, Karşıyaka'ya. Artık bunu yapabiliyoruz. Anne diyorum ben eyleme gidiyorum, iki saat yokum, kızım sizde. Eğer isterseniz gelebilirsiniz, gelmiyorsanız ben gidiyorum. Git, git yapıyorlar. *** ablam şey demiş, *** Ablam da elli beş yaşlarında, hiç evlenmemiş, kendini evine adamış bir kadın. Ya demiş bizim aileden bir bu çıktı. Ne kadar güzel. Hani kadın haklarını savunuyor, sürekli sokakta, hiçbir şeyden korkmuyor. Ben gerçekten gıptayla bakıyorum ona demiş. Kızım bunu bana söyledi. Anne seninle gurur duydum, dedi. Neden anneciğim dedim. *** abla dedi, mesela bütün gün evde ama o bile anlamış bunu. Onu bile ayırt edebiliyor. Senin için "Bizim aileden bir tek bu çıktı." dedi. Sen iyi ki benim annemsin, bence ben çok şanslıyım. Gözlerim dolu dolu oldu, ona sarıldım.

Yani güzel, kıymetli ve şu anda iyi ve güzel bir yerde olduğumu hissediyorum. Olmak istediğim yer burasıymış. Çok bedel ödedim, o çok başka bir yerde duruyor ama geldiğim noktada şanslı bir kadını. Hayatımda hiçbir erkek beni incitmedi. Gerçekten incitmediler ve böyle bir ağır bir yara bırakmadı bende. Hayatımda güzel insanlar denk geldi. Çok öğretici insanlar denk geldi. O yolu birlikte yürüyüp, birlikte öğrenebileceğim alanı bana çok açtılar. O yüzden şanslı bir kadını. O kadınlık kimliğini gün yüzüne çıkarmak da ağlamalı, sancılı geldi ama hep umudu besledim. Umutsuzluğu, melankoliyi, ağrıyı, sancıyı, o girdaplarda çok kalmadım. Giriyorsam da hemen çıkıp, oradan bir şey üretip çıktım. Sevgi üret, umut üret, somut bir şey üret, yani bir şey üret oradan, bir hayal üret. Orası seni, seninle aynı düşünen insanlara denk getiriyor. Çok çok uzak bir yerde de olsa, bir yerde karşılaşıyorsun seninle karşılaştığımız gibi. Ortak çok arkadaşımız var ama tık karşı karşıya gelebiliyoruz. Bu anlamda kendimi çok kıymetli ve şanslı hissediyorum. Benim için özel ve güzel bir şey. Şimdilik aklıma gelenler bunlar. Çok konuştum.

İzmir’de beni en etkileyen şey ne olmuştu? İzmir’de değil de şöyle bir ayrım yapabilirim. İzmir’de doğdum, İzmir’de büyüdüm. Rahat bir çocukluk geçirdim. Kadın olarak da çok zorlandığım bir şehir olmadı. Şehir dışına çıkmaya başladım. Son üç yıldır Türkiye’de gezmediğim alan kalmadı. Aşağı yukarı her yeri gezdim ve şunu gördüm, İzmir bir kadının yaşayabileceği bir şehirmiştir. Bu tartımı yapabilecek bir veriye sahip değildim, şehir dışlarına daha fazla çıkmadan önce. Politik anlamda çıktım, gezme olarak çıktım. Karadeniz turu yaptığımızda çok komikti. Karadeniz’e gittik işte İzmir’den çıktık, geze geze gittik ama on altı, on yedi şehir gezerek gittik. Ankara’da kaldık, orada kaldık, burada kaldık falan en son Hopa’ya gittik. Hopa’da birkaç arkadaşımızda kaldık, oraları gezdik. Dönerken, ben Akçaabat köftesini çok seviyorum. Dediler ki, Trabzon’da bir Nihat Restoran var, oraya gidin, oranın köftesi çok meşhurdur. İyi dedik biz bastık oraya geldik ama şehir öyle bir şehir ki, herkes kara çarşafı, çok kapalı. Ben ince, askılı bir elbise giymişim, saçlarım kızıl, beyaz tenliyim hafif böyle ela gözlerim var. Dışarıdan bakınca uzun boylusun, dikkat çekiyorsun. Oraya ait olmadığın çok belli. Arkadaşlar markete girdiler ben de

kapıda telefonla uğraşıyorum. Bir tanesi geldi bana şey dedi, kaç para? Kaç para? Ben hala anlamıyorum ama. Ne kaç para? Ben bir şey satmıyorum ki dedim. Saatin kaç para senin? Nataşa zannetmiş. Ben yine idrak edemiyorum, ediyorum ama anlamak istemiyorum o anda. Dedim ne saçmalıyorsunuz siz, ben burada yaşamıyorum. Böyle bir iş de yapmıyorum, siz nasıl bunu bana soruyorsunuz? Ağzında bir şeyler yuvarlayıp gitti ve ben hemen arabaya oturdum bekliyorum. Şok oldum yani. Fütursuzca gelip sana bunu sorabiliyor.

Oradan çıktık Ankara'ya geldik. Ankara'da da başıma böyle bir şey geldi. Arkadaşım vardı, *** oldu, Hacettepe Hastanesi'ne götürdük. Üzerimde bir badi var, dizimin altında bir etek var. Hastaneye girdik ama bakışlar sanki çıplakmışım gibi. *** içeriye aldılar, beni almadılar. Ben kapıdakilere ne kadar sürer diye soruyorum, bekleyin biz haber vereceğiz dediler. Dışarıya çıktım, içerde oturmak istemedim. Dışarı çıkan doktoru, sigara içmek için çıkıyorlar işte ben kafeterya tarafında oturuyorum. Taksicisi herkes bana bakıyor ama nasıl bir bakma yani taciz ediyorlar seni orada. Alttan, üstten, yandan uzun uzun bakıyor. Sigara içerken bakıyor, oturuyor karşımda sigara yakıyor. Dedim bu nasıl bir şeydir ya. Arkadaşım çıktı. Ne olur dedim, hemen şuradan bir gidelim. Ne oldu, dedi. Dedim böyle böyle. Haydaa filan yaptı, o da hani tipik Ankara. Dışarıdan geldiğin çok belli filan. Ama dedim böyle olmamalı. Sen de İzmir'e geliyorsun, böyle bir şey oluyor mu? Hayır. İzmir'i kadın için biraz daha kurtarılmış bir bölge olarak görüyorum. Mesela gece sokağa çıktığın zaman İzmir'de çok fazla kadınla karşılaşırısın. Diğer bölgelerde böyle değil. Diyarbakır'da da buna benzer olaylar yaşadım ama Diyarbakır biraz politik bir yer olduğu için onu çok fazla belli etmezler. Bakarlar ama hemen kafalarını çevirirler. Ben oraya bir çalışma için gitmişim ve benim adım zaten oraya önceden gidip duyulmuştu. *** Tv'de program yaptım oradan biliyorlar. Hani kimse bir asılma, flörtleşme gibi yaklaşmıyorlar bana. Asla yaklaşmıyorlar ama içten içe görüyorsun baktığını, ilgilenmek istediğini ama dışarıdan geldiğim için orada bir misafir muamelesi gördüğüm için uzaktan duyduğunu hissedebiliyorsun gibi.

O anlamda İzmir, her gidip geldiğimde şey diyorum, hani iyi ki İzmir'de yaşıyorum. Çünkü ben burada gece ikide de sokağa çıkıyorum. Bir şey olduğu zaman çok güvenli bir şekilde çıkıyordum, diyeyim. Son bir yıldır gerçekten dışarı çıkarken çok korkuyorum. Ya da akşam eve giderken çok korkuyorum. Sokağın algısı değişti, erkeklerin bakışı, duruşu. Ben Buca'da oturuyorum. Bir buçuk ay önce İstanbul'dan arkadaşlarım geldi, onları hava alanına bıraktım. Şirinyer'de indim, yürüyeyim dedim. Hani pandemiden dolayı da sürekli evlerdeydik biraz dedim gideyim. Eve de yakın, yirmi dakika yürürüm dedim. Üzerimde bir hırka var, eteğim biraz kısa, dizimin üstünde falan yürüyorum. Eğitim fakültesinin arası sessiz bir sokaktır ama dümdüz gider. Hiçbir yere sapmazsın yani ana caddeye kadar gitmen gerekir. Oradan gideyim dedim hani caddeden yürümeyeyim. Bir tane adam arkamdaydı. Ben önden gidiyorum. Bir yandan da telefonla uğraşıyorum, müzik dinliyorum falan. Bir anda pardon önümdeydi adam. Ben arkasındaydım adamda önden gidiyor, iyi dedim. Ben o telefonla uğraşırken adamı kaybettim. Diyorum ki bir yere dönemez ama yol düz gidiyor çünkü. Şöyle bir yandan baktım adam arkamda, işkilleniyorum ama pimpirikleniyorsun diyorum. Sonra yolu devam ettim ama içime bir kuşku düştü. Karşıya geçtim beklemeye başladım. Telefonla oynuyorum. Adam da geçti o da beklemeye başladı. Dedim bir şey var burada, bu normal değil. Durakların orada duruyordu, herhalde dedim otobüs bekliyor. Art arda iki, üç tane otobüs geçti ve binmedi adam. Bu arada saat on bir yani daha erken bir saat. Ben devam ettim, adam da yürümeye başladı. Tamam dedim, bu adam beni takip ediyor. Ne yapmam gerektiğini biliyorum fakat elim ayağım zangır zangır titriyor. Bıçağı mı var? Elinde başka bir şey mi var? Beni bir yerde kıştırır mı? Aklımdan bir sürü şey geçiyor saniyelik. Fırına girdim, dedim ki biri beni takip ediyor, biraz burada durabilir miyim dedim. Tabii kızım dedi. Adam geçmedi. Ben dışarı bakmak için bir adım atayım dedim, adamla burun buruna geldik. Bağırđım orada dedim ki bu adam beni takip ediyor. Eğitimin oradan beri siz beni takip ediyorsunuz ve ben bunun farkındayım derken adam kaçtı. Ben hala kaygılıyım. Evime de en fazla beş dakika mesafe var, çok yakınım eve ama gidemiyorum. Sonra taksiciye söyledim. Biri beni takip ediyor, eve yürüyerek gitmek istemiyorum hani beş dakikalık yer ama bırakabilir misiniz, dedim.

Tabii, ne demek bırakırım, dedi. Bindirdi ama bu sefer adam dedim, hemen gitmeyelim, şuradan dönün dedim. O yol da ormanlık bir yol. Saniyelik geçiyor aklımdan bunlar yani dedim, sen geri zekalısın. Sen dedim, adama niye anlatıyorsun, adam seni ya kaçırırsa şimdi o ormana çekerse, taksici diye niye güvendin. Aklımdan bunlar geçiyor. Adam bunu muhtemelen anladı ki, rahat ol hani şu sokaktan geçeceğim, şuradan döneceğim diye bana anlatıyor. Çünkü ben zangır zangır titriyorum. Yok, siz kusura bakmayın ama şu anda ben gerçekten çok gerginim, dedim. Adam dediği gibi yaptı. İstersen kapıya kadar değil de şurada indireyim seni dedi. Tamam, çok teşekkür ederim dedim, işte para çıkarmaya çalıştım. Yok dedi, lütfen bir şey değil. İyi niyetliymiş ama tabii ben orada onu algılayamıyorum.

İndim ve eve girdim. O gece hiç uyuyamadım. En küçük bir tıkırtıda kafayı kaldırıyorum. Sorsan hiçbir şey yok aslında. Sonra fark ettim ki, biz son bir yıldır sürekli ölüm, tecavüz, sürekli kadın cinayetleri üzerinden bir sürü hikâye dinliyoruz. Bir sürü hikâye. Ola ki sosyal medyadan, ola ki özelinden. Aileler de geliyor. İşte biri diyor ki dayısı tecavüz etmiş. Okuldan bir şey duyuyorum. Onlar bende o kadar birikmiş ki ve ben o kadar farkında değilim ki. Böyle bir şeyle karşılaşınca direkt bende panik yarattı. Sonra dedim *** bir dur sen, bir sakınle bakalım, sonra devam et. Geçenlerde senin de geldiğin toplantı vardı ya, biz oradan şeyle çıktık. Küçük oğlan daha yani on altı, on yedi yaşlarında sürekli elini şöyle yapıyor, tamam mı? Bizim önümüz de yine böyle çok tenha bir yer. Kimse yok. Bir o çocuk, bir de biz varız. Sürekli eliyle bir şey itekliyor. *** dursana ya ben tedirgin oldum. Şu çocuk bir çıksın ondan sonra gidelim dedim. Meğer telefonunu koymaya çalışıyormuş çocuk. Sonra çıkardı, büyük ihtimal birini arıyor buralarda. Ya dedi ne oldu böyle? Rengim benzim attı ama hani ne çıkartıyor bilmiyorum, ne yapıyor bilmiyorum. Aklıma garip, saçma sapan şeyler geldi.

O anlamda da son bir yıldır kadın mücadelesinin getirdiği bir şeyle bir hareketlilik var bende. Ne kadar güvenli olursa olsun, sürekli bir şekilde sorguluyorum. Bir erkek varsa sorguluyorum. Eskiden bu kadar sert değildim

ama Şimdi kadına dair bir Şey söylediklerinde hemen parlıyorum. Çünkü hiçbir karşılığı yok, tamamen erkek aklıyla konuŐuyor. Ya da bir Şey olduğunda, ya siz de feministsiniz ya Şimdi, filan yapıyor. Bu çok tipik bir Şey ya. Ben de artık son dönemde geliŐtirdiđim dil o oldu. Sen de olabilirsin feminist, feminizm sadece kadınlar için değil, erkekler de olabilir, diyorum. Kalıyorlar mesela nasıl yani diye. Biz erkek düŐmanı değiliz ki, ben seninle aynı yolda yürüyebilirim. Bununla ilgili hiçbir sıkıntı yok ama sen o yolda bana zorbalık yaparsan, kusura bakma karŐında olurum. Orada mesela hemen duruyorlar. Ya da bir erkek arkadaŐımızla gece dışarı çıkma mevzusu üzerinden konuşuyoruz ama çok erkek aklıyla konuŐuyor. Dedim ki, sen hiç gece sokakta yürürken sağına soluna bakarak yrdn m? Bunun cevabını bana verirsen çok memnun olacağım. Siz yolda yürürken dik, sadece karŐınıza bakıyorsunuz sadece. Biz yolda giderken, sağımız, solumuz, nmz, arkamız, her tarafımıza bakarak gidiyoruz. Sen Şunu hiç duymadın mı ya? Kadın cinayetlerinde adamı çıkartıyorlar mahkemeye, kadını bıaklamıŐ ama kadın yaŐıyor. O da Şikayetçi olduğu için mahkemede. Savcı Şunu söylüyor, seni öldürmek istememiŐ, seni öldürmek isteseydi daha derine sokardı bıçağı, seni korkutmak istemiŐ. Böyle bir kafa var mı, dedim. Sen hiç bunlarla karŐılaŐtın mı? Bir kadın gelsin seni Şöyle bir deŐsin, mahkemeye ık, böyle bir Şeyle karŐılaŐ, ne yaparsın? Bizim sert olmamızın getirdiği birtakım Şeyler var, senin bunları biliyor olman lazım. Bak dedim, tamamen erkek aklıyla konuŐuyorsun Şu anda. Bunları artık daha rahat söylüyorum, sinirleniyorum ama çok sakin söylüyorum.

Ciddi bir yozlaŐmanın ve kavramların iinin boŐaltılması ile ilgili çok ciddi sıkıntılarımız var. Bütün kavramların ii boŐaltılmıŐ. İŞte biraz önce anlattığım Şey gibi. Feministsin sen zaten gibi. O kavramın karŐılıđını çok rahat ifade edemiyoruz hani Şudur bunun karşılığı diyemiyoruz. Ya da ben sana diyorum ki ne yapıyorsun? O da diyor ki iyiyim. Ben sana nasıl olduğunu sormadım, ne yapıyorsun diye soruyorum. Bütün anlamların ya da kavramların ii boŐaltılmıŐ. Çok fazla sanaldayız. İnsanların yüz yüze gelme oranı düştü artık. Bu pandemiden önce de yleydi. BuluŐmalar çok azdır, buluŐuyorsak bile ne kadarı ile yüz yüze konuŐabiliyoruz? Ne kadarı ile birbirimizi dinliyoruz? Ya da ne

kadarı ile birbirimizin işini kolaylaştırabilecek formatta yol alıyoruz? Bunların hepsi bence çok fazla inmiş durumda. Ben şimdi çok ciddi şekilde sorumluluk sahibi bir insanım. Bir iş bana gelirse onu yapmam gerekiyor, bunu biliyorum. Bunu kadın çalışma grubundaki arkadaşlarım da biliyorlar. Bu neye dönüyor? *** zaten yapıyor. Hani o yapar ya da *** yapar. Yani orada senin elinden tutabileceği herhangi bir şeyin içine girmek istemiyor. O gelsin, sadece eylemde bulunsun ve gitsin. Orada o yoldaşlığı tam anlamıyla karşılık bulmuyor ya ama biz ne yapıyoruz? Yani bende şudur, senin yaptığın bir iş vardır. Ben yardıma ihtiyacın var mı diye sorarım. Bunu gerçekten sorarım. Eğer yapabileceğim bir şey varsa destek olurum. Afiş hazırlayacaksındır, fikir verebilirim. Onun montajını, onun tonunu ayarlayamam ama fikrimi verebilirim sana. Böyle bir destek olabilirim gibi. Bunların çok boşaltıldığını düşünüyorum. Herkesin parsel parsel bir alan aldığını ve o alanı zapt edip hiçbir şekilde diğerleriyle ilişkilmeden o alanla haşır neşir olduğunu görüyorum. Ama benim ilk ilişkilendiğim politik süreçte böyle değildi. Herkes herkese destek çıkardı. Herkes herkesle ilişkilendirirdi. Bu ilişkilendirme biçimi de dayanışma üzerinden, yoldaşlık üzerinden, işi kolaylaştırmak üzerinden olurdu. O yüzden son dönemdeki kadın çalışmalarındaki en büyük sıkıntı da bu. Birileri birilerinin üzerine iş yükü indirir ve bir toplantı olacaksa, bir karar çıkmışsa o kararı bozmaya dayalı bir şey çıkar. Eğer sen o alanda hakimsen ve bir yaptırım gücün varsa, hop deyip hemen onu dışarıya itebiliyorsun. Ama bunu her zaman yapamıyorsun. Mesela ben bir yaparım, iki yaparım ama üçüncüde artık tükenirim. Çünkü bir başıma kaldıysam. Benim alandan çekilme nedenim de bir yerde buydu. Seninle beraber yol yürüyebileceğin kimse yok. Bu kısımlar bence çok ciddi şekilde denge değiştirdi. Bugün ilişkilendiğimiz insanlarla ne yapıyoruz? Ya da kültürel olarak da çevre olarak da öyle. Benim bütün hafızam silindi. Çocukluğuma dair, mahalleme dair hiçbir şey yok. Bambaşka bir kentsel dönüşüme girdi. Mahallem yok, çocukluğuma dair bir iz yok. Ben çay bahçesinde çay içen, muhallebi yiyen bir insandım. Bugün alışveriş merkezleri var. Onların yerini onlar aldı. Alışveriş merkezine gidiyorsun, alışverişini yapıyorsun, orada bir kahve içip çıkıyorsun. Bunun kültürleşme hali, benim tarafımdan çok tehlikeli bulduğum bir şey. Mümkün olduğunca oraları es geçip

ay ocağına gideyim yani geçmişime dair ve keyif aldığım alanlarımı korumaya çalışıyorum.

şöyle seni üretimden uzaklaştırıyor. Seni üretimin değil, tüketimin bir parçası yapıyor. Duygusal olarak, beden olarak, maddi olarak sadece tüketiyorsun. Alışveriş merkezinde neyi üreteceksin? Üretimin ne kadar parçası olabilirsin orada? Tüketimin parçası olursun. Başka da bir şey olmaz ya da dışarıda kurduğumuz ilişkiler de öyle ya. Kimden ne alabilirim? Bununla ilişkilenmiyor yani. Bunda şu var onu yaparsın diyor. Neden? Ben kendi koruduğum o kurallarımı, bu zamana kadar beni ben yapan şeyleri korumak istiyorum. Çünkü ben buradan var oluyorum. Eğer bunu değiştirmeye kalkarsam işte o yozlaşmamın içine girip bambaşka bir şekilde ıkarım. Hala 90'lı yılların getirdiği kültürle beslenmeye çalışıyorum. Çünkü ahlaklı bulduğum yer orası. Bir şey vardır, vardır. Yoktur, yoktur. Olabilir değil. Böyle bir şeye prim verdiğimiz noktada, olabilir olasılığı esnemeyi doğuruyor. O esneme bizim sınırlarımızı da esnetiyor. Sınırsızlık yaratıyor ama o sınırsızlık güzel bir şey olmuyor. Bir yerden sonra kafalar karışıyor. Nereye ait olduğun, kim olduğun, nereden geldiğin, ne yapmak istediğin ile ilgili çok ciddi bunalıma giriyorsun gibi geliyor bana. Ben kendimi hep buradan iyileştirdim. Unuttum bir dönem ama hatırladım. O hatırladığım noktada da bir daha unutmaya izin vermedim. Unutmamak için de elimden geleni yapıyorum. Bir yere gidiyorsam, geç kalırsam karnım ağrır. Gerçekten bugün karnım ağrıdı mesela gelirken. Hala benim karnım ağrıyor geç kalıyorum diye. Kuş olup uasım geliyor. Otobüsten çıkayım, kuş olayım oraya hemen ışınlanayım. Bu benim için mesela problem, benim için bir dert. Çünkü ben söz vermişim yani o saatte benim orada olmam gerekiyor. İş almışım bitirmem gerekiyor. Bazıları için bu hastalıklı bir durum gibi geliyor. Ne olabilir ki? şehirde yaşıyoruz, şehir burası, dakikası dakikasını tutmaz, trafik vardır. Onlar anlaşılır ama ben bunu sürekli oraya havale etmem. Yani havale etmemek gerekiyor. Eğer trafiğin olduğunu biliyorsan, yarım saat önce çıkacaksın. Ya da o trafiğe göre programını yapacaksın. Trafik varsa olmayan saati seç. Eğer onu seiyorsan da yarım saat erken ık, trafiği de ona göre baz al, öyle gel gibi. Bu taraf benim için daha şey, yaşamdaki umudumu,

direngeçliğimi, var olma biçimimi anlamlandırıyor. Çok anlamlı hissediyorum. Bugün sokağaa çıktığımda iki ağaç gördüğümde hala mutlu olabiliyorum. Bunun gerçekten bir özellik olduğunu fark ettim. Ben herkes ağaca bakınca, ay ne kadar güzel diyeceğini zannediyorum. Ya da bir kedi gördüğümde durup sevesim geliyor onu. Ya da onunla ilişkilenecek istiyorum. Ama öyle bir hale geldik ki, gitmem gereken yer şu palmye ağacı, etrafıma bakmadan zınc oraya gideyim. Böyle bir şey olmamalı. Alışveriş merkezleri de benim için insanın ruhunu tüketen bir yer. Ruh emici diyorum ben oralara.

O dönem daha az deneyimle, daha az bilen, daha az tecrübe eden, daha az algılayan *** vardı. Dönemin koşullarında her şeye daha çabuk ulaşan. Bir kütüphaneye gitmek, evet orada bir sürü emek harcıyorsun bilgiye ulaşmak için, şimdi artık saniyelerle ulaşabiliyorsun ama bana daha iyi geliyordu. Çünkü üretimin bir parçasıydım o noktada. Emek harcıyordum, bir bilgiye ulaşmak için emek harcıyordum. Biriyle buluşmak için emek harcıyordum. Çünkü yürüyerek gidiyordum. Otobüs ya da toplu taşıma aracı kullanmıyordum. Çünkü hep kendi çevre çeperimdeydi ama bugünkü *** dünyanın bir ucuna gidebilir. Bunun için zaman harcayabilir ama kendini tüketmemek için mücadele eden *** var şu anda yani. Türkiye koşullarına geldiğimiz zaman, çocuklarla çalışan bir kadını, kadınlarla çalışan bir kadını. Hep şunu görüyorum; umutsuz, mutsuz, hayal kurmaktan yoksun, kendi benliğini görmeyen, sadece alacağı diplomaya, alacağı eve, alacağı arabaya zaman harcayan bir topluluk görüyorum. Nasıl bir karşılığı vardır bunun bilmiyorum ama etrafımda evi için on yılını heba eden köleler var. Ev kredisine giriyor ve on yıllık bir kölelik oraya atfediyor. On yıl oranın kölesi. On yılını o eve veriyor. On yılını bilmem nereye veriyor. Tatile gidecek, kredi çekiyor iki yılını oraya gömüyor. “Hayat böyle bir şey mi?” yi sorguluyorum sürekli. Hep bunlarla karşılaşıyorum. Daha maddi, daha materyalist bir Türkiye var gibi geliyor bana. Kendi benlik duygusunu da yitirmiş bir Türkiye var. Anlam kargaşası bir yerde orada da oluşuyor. Bu dil Türkçe de olabilir, dilini ve ruhunu unutmuş. Herkes unutmuş. Herkesin çabası tanınmak, görülmek ve biricik olmakla ilgili. Elbette biricik ama o biriciklik özne değil toplumsal süreçte. Hepimizin biricikliğini birleştirmek gerekiyor gibi

geliyor. Çocuklar da böyle yetiştiği için. Bizim dönemimizde salça ekmeği sürerlerdi, hayda sokağa giderdik. O dönemde her şeyi algılayarak, görerek yapardık. Şimdiki çocuklar tablet üzerinden görüyor. Hayvanları tableten görüyor, yaşamı tableten görüyor. Belki karşılaşıyor, belki karşılaşmıyor. İyi tarafları da var ama bence çok daha kötü tarafları da var. Çünkü sürekli tüketime alıştırtıyor. Sürekli tüketen bir nesil geliyor gibi geliyor bana.

Bizimkiler inşaat işçisiydi, benim ilk çocukluk oyuncağım da su terazileri vardı ya işçilerin kullandığı, oydu. Sürekli inşaat işçisi olmayı hayal ediyordum. Harç karacağım, tuğla dizeceğim. Çünkü tahta tarabayla oynamayı çok seviyordum. Böyle bir sanatla uğraşma hali vardı, çocukluğumda da vardı. Ben o dönemde sokaktan şişeleri toplardım. Her şey cam şişedeydi benim çocukluğumda, kola şişeleri kahverengiydi, yeşil cam şişeler vardı, mavi cam şişeler vardı, gece mavisini olanlar. Ben onları kırardım, her mahallenin bir marangozu kesin vardı bizim bulunduğumuz bölgede. Oraya giderdim, atılan tahta sunta parçalarını toplardım. Biraz da tutkal isterdim onlardan, oturup desenler çizerdim. O camları kırıp onların üzerine dökerdim ve saatlerce güneşte onların yanıp sönmelerini izlerdim. Ya da kalem kutular yapardım ya da babamın su terazisiyle oynardım. O yeşil suyun çıt çıt gidip gelme halini.

Sonra bir dönem öyle geçti. Kepçe operatörü olmayı çok istedim. Sonra bir de dansöz olmayı çok istedim. Şıkırtılı elbiselerle dönmek, dans etmek çok hoşuma giderdi. Ondan sonra da büyüdüm. Bunlar on dört yaşına kadar olan şeylerdi. Sonra çocuklarla çalışma yapabileceğim bir şey yapmayı çok istiyordum. Çocuklarla ilgili bir şey yapmayı istiyordum. On beş, on altı yaşından sonra ona karar vermiştim. Sonra da çocuk gelişimi okuduktan sonra çocuklarla geldi, gitti. Benim çocukluğum çok güzel geçti. Babam Arabistan'da çalışıyordu. Ben bir, iki yaşındayken gitmiş babam ve bana oradan çok bebek getirmiş. Benim inanılmaz bir oyuncak depom varmış. Hatırladığım birkaç tane oyuncak kafamdadır. Benim boyumla beraber bebeklerim vardı, şarkı söylüyorlardı. Emekleyen bebeklerim vardı, dikiş makinem vardı, çamaşır makinem vardı. Kuzenlerimle oturup hep onlarla oynardık biz. Mahallede anneler yere halı

atarlardı, biz orada saatlerce oynardık. Evcilik oynamaktan hoşlanmazdım ama o bebeğin oradaki hareketi, dönmesi. Kafa falan çeviriyordu yani deli bir şeydi.

Çocukluğumdaki kurduğum hayal de beni besledi büyük ihtimalle. Çok hayal kurardım. İnanılmaz hayal kurardım. Saatlerce böyle oturup hayal kurardım. Bir de bizim oralar hep tarlaydı. Herkesin bağı bahçesi vardı. Her evin mutlaka kuyusu, tulumbası vardı. Ben o tarlalara giderdim, papatya tarlaları vardı. Demet demet papatya toplayıp gelirdim. Güzel bir çocukluktu ya kardeşlerim için de öyle, benim için de öyle. O yüzden o hayal kurma, bugünkü o sanatçı olma tarafı, tiyatroya olan bağlılığım, dramayla ilişkilenmemi çok tetikledi diye düşünüyorum.

Çok hayal kuramıyorum artık. Yani geleceğe dair hayal kuramıyorum. Çünkü gündelik yaşam o kadar zor ki. Gündem çok çabuk değişiyor ve planlama yapmak çok şey geliyor bana. Kölesi olmadan evet, bir kota koyabilirsin ama bu pandemi mesela çok şey yaptı beni. Bana ölümlü olduğumu hissettirdi. Ölümlüyüz biz yani. Bunu hatırlamak gerekiyor diye vurdu bana bir ve ne kadar sınırlayıcı bir şey yani kendi evin içinde de bir yaşam kurabileceğin, tek başına da bir şey yapabileceğin. Çünkü çok uzunca bir zaman tek başımız kaldık evlerde. Huzur istiyorum geleceğe dair, çok maddeye dair bir şey söyleyemeyeceğim ama güvenli bir alan. Gerçekten güvenli bir alanda yaşamak istiyorum. Kızımı güvenli bir alanda büyütmek istiyorum. Kendimi idame ettirebilecek bir maddi gücümün olmasını ve hayattan keyif almak istiyorum. Çok uzun vadede böyle o olsun, bu olsun değil de güvenli bir alan. Gerçekten güvenebileceğim, sırtımı yasladığımda güvenli bir alanda yetiştirebileceğim bir kız çocuğumun olması. En temel istediğim şey bu, güvenli bir alan. Çünkü son dönemde şeyi çok fazla hissediyorum, her an için bir yerden, böyle bir şey olacakmış hissi çok fazla vuruyor. Bir de şeyi fark ettim, korkmuyorum, gerçekten korkmuyorum. Korkuyorum elbet ama en ufak bir şiddetten korkmuyorum. Bununla baş edebileceğimi düşünüyorum artık. Eskiden çok daha fazla korkardım. Daha böyle içimde kalayım, ne oluyorsa o kabuğun içinde olsun. Şimdi o kabuğu kırıp, daha dışarıda ilişkilene açısından, biriyle bir şey

yapma açısından ama tabii o güvenli alan varsa. En temel şeyim o. Ama o güvenli alanı yaratabilme becerisini ufak ufak kazandığımı düşünüyorum. Yani o mücadele sürekli seni şeye çeviriyor. Güvensiz bir yerse, eğer baş edebileceğim bir şeye onunla uğraşıyorum. Ama uğraşmaya değmeyecek ya da onu anlatamayacağım bir şeye, hiç zaman harcamadan hop hadi bakalım sen bir git diyorum.

Bunu da şeyden söyleyeceğim. En son İstanbul'a gittiğimde bu olaylardan çok bunalmıştım İzmir'de. İstanbul'dan arkadaşlarım geldi, hani gelir misin dediler. Gelirim valla dedim. Çünkü ben çok daraldım burada ve gittiğimiz gün Kadıköy'e indik. Saat on gibi filandı işte yemek yedik, bir şeyler içtik. Saat gece bir gibi Bahariye'den Yel Değirmeni'ne doğru gelirken, bir apartmandan kıyamet kopuyor. Dersin ki kadın son nefesini veriyor ya gerçekten son nefesini veriyor dersin. Durdum. Gidemiyorum çünkü yani mümkün değil, arkamı dönüp gidemeyeceğim. Sesi dinlemeye başladım hani nereden geliyor. Apartmanı buldum, apartmandaki zillere basmaya başladım. Arkadaşa da polisi ara hemen dedim. Bir yandan zillere basıyorum, bir yandan da bağıryorum ama hani duyuyor musun beni? Aşağı doğru bakabilirsin, dışarıdayız, gelelim mi diye bağıryorum. Bir yandan da apartmanı açabilecek biri var mı diye bakıyorum. Kapı açık ama herkesin ziline basıyorum ki, bir şey var, bir şey yapalım. Böyle saniyelik yine aklımda geçiyor. Ben tabii şey yapmadım. Kadın fena bir çılgılık attı yine, ben yukarıya doğru çıkmaya başladım. Yanımdaki arkadaşlardan biri avukat, o da bir dur dedi. Nereye duracağım, deli misin sen? Ben çıkıyorum dedim. O böyle arkamdan söylene söylene gelirken, esnaftan iki, üç kişi geldi, oturanlardan bir kişi geldi. Bir anda altı kişi olduk. Haldır haldır çıkıyorum, kapıları dinliyorum filan. Neyse kapıyı bulduk. Dördüncü katta bir yer. Kapıya vurdum. Adam açtı kapıyı, daha yirmi dört, yirmi beşinde biri. Ne var, dedi. Sana ne var, ben sana soruyorum ne var dedim. Ne yapıyorsunuz dedim, bak beni aşağıdan buraya getirdin. Bir şey var ki ben buraya geldim dedim. Kadın arkadaşı çağırır mısın? Ben onu görmek istiyorum, dedim. Ya biz evimizde kavga da mı edemeyeceğiz, dedi. Ama sadece üzerinde donu var, çıplak üstü başı falan. Kadın arkadaşı çağır dedim, yine yüksek bir sesle. Kadın geldi,

üstüne başına baktım. Onun da üzerinde bir tişört var sadece. Vücuduna falan baktım hani herhangi bir şey var mı diye. İyi misin, dedim. İyiyim dedi. Ama gelebilirsin bizimle aşağıya, seni buradan alabiliriz, dedim. Ya biz ufak çaplı bir kavga ediyoruz, dedi oğlan. Ben de o zaman yan tarafa gideyim, orası da gürültü yapıyor, inşaat var orada ben de gideyim onların kapısına dayanayım. Dedim bu inşaat sesiyle bir mi ya? Sen ne yaptığını zannediyorsun derken arkadaki çocuk coştı. Gel ben sana aşağıda göstereyim ses nasıl çıkartılıyor, dedi. Bu sefer ikisi kavgaya başladı. Dedim ki, biz bunun için mi çıktık buraya? Bir gider misin sen aşağıya, bir in sen dedim. Sonra kadına döndüm polisi aradık biz, biraz sonra polis gelecek buraya, onlar da çıkacaklar yukarıya. Eğer gerçekten iyi değilsen, lütfen bizimle gel. Hani kalacak yerin var, bizimle kalabilirsin. Kadını rahatlatmaya çalışıyorum. Yani güvensin ki bizimle beraber gelsin. Yok, ben halledebilirim, dedi. Ama yine de içime sinmiyor. Gerçekten mi söylüyor, ne için söylüyor bilmiyorum. Dedim ki ben aşağıda bekliyorum, bir yarım saat daha aşağıda kalacağım. Fikrin değişir, başka bir şey olur ya seslen camdan ya da in aşağıya bekliyor olacağız orada. Polis de geldiğinde burada olacağım dedim. Şaşırdı. O şaşkınlığı görüyorum ama yüzünde. Çünkü anladığım kadarıyla kimse kapılarına dayanmamış. O kapı basma, bende refleksle çıkan bir şey, normalde sorsan yapar mısın böyle bir şey. Bu kadar bilincin olmasa yapmazsın yani. O bilinç seni öyle bir yere tetikliyor ki, o yalnız olmama halini sürekli hissetmek ve hissettirmek istiyorum. Yalnız değiliz. Bekledik, polis geldi. Yukarıya çıktı, biz dün de buraya geldik dedi. Meğer dün de aynı olay olmuş. Senin işin bu gerekiyorsa on gün geleceksin buraya. Peki bu erkek için bir şey yapacak mısınız? Uzaklaştıracak mısınız dedim. Dün geldin, bugün de geliyorsun, yani aynı mevzu için geliyorsun. Alın, çıkartın o zaman adamı oradan dedim. Eğer kadın şikayetçi olmazsa biz çıkartamayız oradan dedi. Evet, hukuksal olarak bir şey yapamıyorsun. Bununla ilgili kayıt tutuyor musunuz, kayıtları neye göre tutuyorsunuz dedim. Sana şimdi burada hesap mı vereceğim falan yaptı. Dur dedi, ben bir yukarıya çıkacağım. Çıktı yukarıya, ben de çıktım hemen arkasından. Kadına bakıyorum, gözüne gözüne bakıyorum. Hani gelebilirsin bak buradayız, burada duruyoruz falan yapıyorum. Sonra sakinleşmişler. Şikâyetçi değilim dedi tabii ve gittik. Algılayamıyorum. O kadar

kavganın gürültünün içinde, oradaki esnafın hepsi biliyor mesela o evde bir sıkıntı olduğunu ve siz sokağa çıkıp gündelik yaşamınıza devam ediyorsunuz. Bunu biraz güçlendirmek için ne yapmak gerekiyor? Bu kadar kadın şiddetin ortağı da oluyor bazen ve ne yapmak gerekiyor? Öyle ya da böyle o şiddetin ortağı şu anda. Başına ne geldi bilmiyorum, nasıl bir şeyin içinde bilmiyorum. Bunların hepsi bende güvenli alana ihtiyacımız var duygusunu uyandırıyor. Güvenli alan, güvenli alan, başka hiçbir şey değil.

Valla kadın dayanışması yaşatır diyorum ya gerçekten yaşatır. Kadın kadının yurdudur, gerçekten yurdudur. Böyle dibine kadar yaşadığım dönemler oldu. Umarım dayanışma daha da yükselir, daha da birbirimizi anladığımız ortamlarda, daha fazla zaman geçiririz diyorum.